

Regionstyrelsens protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-09-13

Tid: 13.00 – 16:40

Plats: Styrelserummet, Regionhuset/Teams

§§ 131-163

Beslutande

Anders Öberg (S), ordf.

Camilla Friberg (S)

Johannes Sundelin (S)

Anna-Carin Aaro (S)

Sven-Gösta Pettersson (S)

Kristina Taimi (S)

Glenn Berggård (V), vice ordf.

Linda Jonsson (V)

Birgitta Johansson Huuva (C)

Linda Frohm (M)

Daniel Bergman (M)

Kenneth Backgård (SJVP)

Doris Messner (SJVP)

Marianne Sandström (SD)

Lage Hortlund (SD)

Övriga närvarande

Ulf Bergman, tf. regiondirektör

Satu Norsten Manninen, stabschef

Helena Trældal, kanslichef

Henrik Söderström, HR-direktör

Roger Jönsson, kommunikations-
direktör

Pia Näsfall, hälso- och sjukvårds-
direktör

Caroline Svensson (C), regionråd

Håkan Kero (KD), oppositionsråd

Helena Ölund (S), ersättare

Mats Niemi (S), ersättare

Veronica Wahlström (M), ersät-
tare

Margareta Törelid Haapaniemi
(KD), ersättare

Christina Snell Lumio (V), ersät-
tare

Sekreterare

Emil Eriksson

Digitalt justerad

Anders Öberg, ordförande

Digitalt justerad

Linda Frohm, justerare

Innehållsförteckning

Sammanträdet öppnas	4
Upprop/fastställande av närvarorätt	5
Val av protokolljusterare	6
Fastställande av slutlig föredragningslista	7
Regiondirektörens rapport 2023-09-13	8
Meddelanden till regionstyrelsen 2023-09-13	9
Delegationsbeslut anmälda till regionstyrelsen 2023-09-13	10
Åtterrapporering från regionstyrelsens temasammanträde 2023-09-13	12
Reviderad verksamhetsplan och budget 2023-2025 för Norra sjukvårdsregionförbundet	13
Ändring i aktieägaravtal Arctic Business Incubator AB	15
Översyn av omhändertagande av barn och unga med psykisk ohälsa – en väg in	17
Beslut om kapitalförvaltning	22
Uppsynsplikt över Matlaget i Gällivare AB 2022	24
Avgiftsfrihet vid vaccinering mot covid-19	26
Inriktningsbeslut utvecklingsplan för Sunderby sjukhus	29
Beslut donation av utrustning till Ukraina	34
Anmälnings- och informationsplikt bör inte införas i hälso- och sjukvården	35
Remiss av betänkandet Förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar (Ds 2023:8)	38
Yttrande till Riksdagens ombudsmän – JO	43
Remiss av SOU 2023:25 Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd	45
EU-kommissionens förslag på förordning och direktiv om humanläkemedel	49
Regionstyrelsens internkontrollplan 2023	57
Regionstyrelsens sammanträdesdagar 2024	61
Regionfullmäktiges sammanträdes- och utbildningsdagar 2024	63
Val förrättade av regionstyrelsen 2023-09-13	65

Förstudie angående skyddsutrustning.....	66
Revisionsrapport Enligt lag om insyn i vissa finansiella förbindelser ...	68
Revisionsrapport Granskning god ekonomisk hushållning 2022	70
Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2022.....	72
Revisionsrapport Uppföljande granskning av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.....	74
Revisionsrapport Granskning av pension hantering och redovisning ..	79
Revisionsrapport Uppföljande granskning av folktandvården och missbruksvården.....	82
Revisionsrapport Granskning av inköp och upphandling.....	84

§ 131

Sammanträdet öppnas

Regionstyrelsens ordförande förklarar sammanträdet öppnat kl. 13:00 den 13 augusti 2023. Sammanträdet genomförs i Styrelserummet, Regionhuset i Luleå/Teams.

§ 132

Upprop/fastställande av närvarorätt

Upprop av deltagare genomförs, de protokollets framsida.

§ 133

Val av protokolljusterare

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar utser ledamoten Linda Frohm (M) att jämte ordförande justera protokollet.

Justering sker digitalt.

§ 134

Fastställande av slutlig föredragningslista

Dnr NLL-01111-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Fastställa föredragningslistan med ändringen att punkt 34 på dagordningen ”Revisionsrapport Granskning av kris- och katastrofberedskap” utgår.
2. Hantera Marianne Sandströms och Lage Hortlund väckta initiativvärende vid kommande styrelsesammanträde.
3. Hantera Lindas Frohms väckta initiativvärenden vid kommande styrelsesammanträde.

Ärendets behandling under sammanträdet

Ordförande informerar om att punkten ändringen att punkt 34 på dagordningen ”Revisionsrapport Granskning av kris- och katastrofberedskap” utgår för vidare beredning.

Marianne Sandström (SD) och Lage Hortlund (SD) väcker initiativvärende angående skrivelse med anledning av EU:s arbetstidsdirektiv.

Linda Frohm (M) väcker initiativvärende angående ”risk – och konsekvensanalys på länets ambulansstationer”, samt initiativvärende angående ”uppmärksamma Kalix sjukhus 100 år” samt initiativvärende angående ”intensifierande arbete för att säkerställa patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet”.

§ 135**Regiondirektörens rapport 2023-09-13**

Dnr NLL-00449-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Regiondirektörens rapport enligt bilaga.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens rapport 13 september

Månadsrapport juli 2023

Sammanställning administrativa åtgärder i regionen

Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport 4 september 2023

Regionala utvecklingsdirektörens rapport 29 augusti 2023

§ 136

Meddelanden till regionstyrelsen 2023-09-13

Dnr NLL-00066-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare

Regionala utvecklingsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ämne

Protokoll 2023-08-29

Protokoll 2023-09-04

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2023-08-29

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll 2023-09-04

§ 137

Delegationsbeslut anmälda till regionstyrelsen 2023-09-13

Dnr NLL-00074-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar godkänna förteckningen över delegationsbeslut

Ärendet

Följande delegationsbeslut redovisas:

Regionjurist

- Beslut allmän handling 23 218

Ekonomidirektör

- Minskning av exponering mot svenska kreditmarknaden i likviditetsportföljen
- Avskrivning av kundfordringar juni 2023
- Ökning av aktieandelen i pensionsportföljen 230529
- Ökning av aktieandel i pensionsportföljen 230830
- Avskrivning av kundfordringar augusti 2023
- Avskrivningar kundfordringar september 2023

Verksamhetsområdeschef för LSS/Syn/Hör/Tolk

- Delegationsbeslut 2023 tertial 1, enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Upphandlingschef

- Delegationsbeslut Upphandlingsenheten 2023-05-03 – 2023-08-07

Regionarkivarien

- Beslut om regiongemensam dokumenthanteringsplan
- Delegationsbeslut med gallringsutredning vid begäran om radering av personuppgifter
- Gallringsbeslut avvikelserapportering Gällivare sjukhus

Beslutsunderlag

Ökning av aktieandel

Avskrivning av Kundfordringar

Beslut allmän handling 23 218

Minskning av exponering mot svenska kreditmarknaden i likviditetsportföljen

Delegationsbeslut 2023 tertial 1, enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Delegationsbeslut Upphandlingsenheten 2023-05-03 – 2023-08-07

Avskrivning av kundfordringar augusti 2023

Beslut om regiongemensam dokumenthanteringsplan

Delegationsbeslut med gallringsutredning vid begäran om radering av personuppgifter

Gallringsbeslut avvikelserapportering Gällivare sjukhus

Avskrivning kundfordringar september 2023

Ökning av aktieandel i pensionsportföljen 230830

§ 138

Återrapportering från regionstyrelsens temasammanträde 2023-09-13

Dnr NLL-00090-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Ordföranden informerar om regionstyrelsens temasammanträde 13 september 2023 som bestod av följande:

- HR-direktören med medarbetare om kompetensförsörjning
- Översyn av omhändertagandet av barn och ungdomars hälsa och sjukdom
- Oberoende av inhyrda

§ 139

Reviderad verksamhetsplan och budget 2023-2025 för Norra sjukvårdsregionförbundet

Dnr NLL-00853-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att godkänna reviderad verksamhetsplan och budget för 2023–2025 för Norra sjukvårdsregionförbundet.

Sammanfattning

Förbundsdirektionen för Norra sjukvårdsregionförbundet (NRF) har den 8 juni 2023 beslutat om reviderad verksamhetsplan inklusive budget för 2023–2025.

Revideringen har skett med anledning av att regeringen beslutat att bevilja NRF 12 miljoner kronor för insatser under 2023 som rör projektet samordnad utveckling för god och nära vård i glesbygdsperspektiv. Handlingarna har överlämnats till regionerna för godkännande.

Beslutsunderlag

Reviderad verksamhetsplan och budgetramar för åren 2023–2025 för Norra sjukvårdsregionförbundet

Ärendet

Bakgrund

Norra sjukvårdsregionförbundet (NRF) utgör samverkansorgan för de fyra regionerna i norra sjukvårdsregionen; Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland, Region Västerbotten och Region Norrbotten. Förbundet har till uppgift att tillvarata och utveckla regionernas gemensamma intressen inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning.

I förbundets uppdrag ingår bland annat att utforma avtal om riks- och regionsjukvård, ta fram behovsunderlag och avtal för utbildnings- och praktikplatser, bistå i arbetet med att utveckla kunskapsstyrningen, utöva verksamhetsansvar för Regionalt Cancercentrum (RCC Norr), bidra till ökad samverkan på folkhälsoområdet samt utveckling av god och nära vård. Verksamheten finansieras genom bidrag från de fyra regionerna i relation till befolkningsmängd samt via statsbidrag.

Förbundsdirektionen för NRF har vid sitt sammanträde den 8 juni 2023 fastställt en reviderad verksamhetsplan inklusive budget för 2023–2025. Revideringen har skett med anledning av att regeringen beslutat att bevilja NRF 12 miljoner kronor för insatser under 2023 som rör projektet samordnad utveckling för god och nära vård i glesbygdsperspektiv. Vid sammanträdet beslutades även att ge NRF:s kansli i uppdrag att utreda möjligheter att förenkla beslut kring denna typ av ärenden genom att utöka delegationen för direktionen. Detta då ärenden om reviderad budget ofta förekommer då beslut angående överenskommelser om statsbidrag inkommer efter att budget och verksamhetsplan har beslutats.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Beslutet/åtgärden påverkar inte alls barn.

Protokollsutdrag skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ekonomidirektör

§ 140

Ändring i aktieägaravtal Arctic Business Incubator AB

Dnr NLL-01006-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta, med regionala utvecklingsnämndens förslag till beslut i beaktning, att ändring i aktieägaravtalet för Arctic Business Incubator AB antas.

Yttrande till beslutsförslaget

Arctic Business Incubator AB utgör en viktig del i länets innovationssystem. Ändringen tydliggör ägarnas styrning av bolaget.

Ärendet

Region Norrbotten är en av delägarna i Arctic Business Incubator (ABI) som utgör en viktig del av länets innovationssystem. Bolaget skapar förutsättningar för olika idéer och i förlängningen arbetstillfällen.

Ändringen i aktieägaravtalet innebär att bolagets verksamhet i möjligaste mån ska spegla grundfinansieringen, på så sätt att bolaget i större utsträckning ska synas och verka från de områden som representeras av de parter som står för en större andel av grundfinansieringen. Utöver denna ändring finns ändringar av administrativ karaktär samt att indexreglering av finansiering har tagits bort och tiden för hembud ökas från 30 till 60 dagar. Se bilaga. Ändringen av aktieägaravtalet behöver godkännas av regionfullmäktige.

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för regionens arbete med regional utveckling, kultur, trafik och infrastruktur.

Regionala utvecklingsnämnden har lämnat en del förslag till beslut vilket framgår av nämndens beslut den 29 augusti. Nämnden föreslår att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att ändring i aktieägaravtalet för Arctic Business Incubator AB antas.

Jämställdhetsperspektiv

Som inkubator kan Arctic Business Incubator främja arbetet för jämställdhet i bolag och styrelser. Andelen kvinnor som har en plats i någon styrelse har gått från år 2013 på 17 procent till 21 procent år 2023. Andelen kvinnliga vd:ar har gått från 10 till 14 procent under samma mätperiod. Flera omfattande undersökningar och rapporter visar att bolag med jämställda styrelser

generellt presterar bättre och är mer lönsamma än bolag med sned könsfördelning.

Jämställdhet är också en rättvisefråga. Det handlar om alla människors lika värde där alla ska få samma möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare. Förutsättningarna att få vara med och forma villkoren för beslutsfattandet inom samhällets alla sektorer, ska vara lika för alla i samhällets samtliga sektorer.

För att främja jämställdheten kan företag bland annat ta fram policy som syftar till att öka jämställdhet samt principer att förhålla sig till vid tillsättning av bolagets styrelse och ledande roller i verksamheten.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka barnrätten.

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsnämndens beslut 2023-08-29 § 97 - Ändring i aktieägaravtal Arctic Business Incubator AB

Aktiebok Arctic Business Incubator AB

Aktieägaravtal Arctic Business Incubator AB 230613 mark-up (tydliggörande av föreslagna ändringar i aktieägaravtalet)

Aktieägaravtal Arctic Business Incubator AB 230613

Bolagsordning_2012-03-29

Grundfinansiering Arctic Business Incubator AB 230613

Aktieinnehav Arctic Business Incubator AB 230613

Arctic Business AB - ägardirektiv

Protokollsutdrag skickas till

Regional utvecklingsdirektör

Funktionsbrevlåda utvecklanorrbotten@norrbotten.se

§ 141

Översyn av omhändertagande av barn och unga med psykisk ohälsa – en väg in

Dnr NLL-00921-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa införandet av En väg in – ett första linjen-mottagande med utgångspunkt i primärvården.
2. Godkänna tillsättningen av en projektledare för hösten 2023 och år 2024.
3. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa att en projektorganisation med bred representation från berörda verksamheter, ekonomi, HR och IT/MT tillskapas.
4. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa finansiering av projektorganisationen, med utgångspunkt från att finansieringen i första hand ska ske med nationella medel.
5. Ge regiondirektören i uppdrag att, när ett förslag väl ligger för handen, ta fram förslag till långsiktig finansiering av verksamheten.
6. Åtterrapporering kommer att ske löpande till styrelsen via regiondirektören.
7. Utöver översynens förslag ge regiondirektören i uppdrag att tillse att ett förbättrat omhändertagande av barn och unga med missbruk- och beroendeproblematik bereds i särskild ordning.

Yttrande till beslutsförslaget

Omhändertagande av barn och ungas psykiska hälsa är högt prioriterade områden i regionen. Regionstyrelsen ser positivt på majoriteten av de i översynen föreslagna åtgärderna då de förväntas leda till ett förbättrat omhändertagande, en förbättrad samverkan samt bidra till en mer jämlik och jämställd hälsa för alla barn och unga med psykisk ohälsa och sjukdom i Norrbotten. Regionstyrelsen önskar utöver översynens förslag lyfta att barn med missbruk- och beroendeproblematik inte omfattades av översynen och behöver hanteras i särskild ordning för att regionens mål om en god och jämlik hälsa för barn och unga ska kunna uppnås.

Sammanfattning

KPMG har på uppdrag av regionen utfört en översyn av omhändertagandet av barn och unga som lider av psykisk hälsa.

Det finns behov av ytterligare analys och detaljering av översynens om hur resultatet ska omhändertas och realiseras varför regionen tillsätter en projektorganisation. Projektorganisationen ska ta tillvara resultaten från översynen och genomföra de förändringar som krävs för att långsiktigt nå målet att barn och ungdomar med psykisk ohälsa eller sjukdom får tidiga och adekvata insatser på rätt vårdnivå som fungerar likvärdigt över länet.

Barn och unga med missbruk är ett i regionen angeläget utvecklingsområde som inte var inkluderat i denna översyn. Det är av största vikt att även detta område hanteras i särskild ordning för att uppnå regionens mål om en god och jämlik hälsa för alla barn och ungdomar i länet.

Ärendets behandling under sammanträdet

Birgitta Johansson Huuva (C) och Johannes Sundelin (S) föreslår bifallande liggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner och regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

Bakgrund

Alla barn har rätt till en god psykisk hälsa. Tidiga och samordnade insatser bidrar till goda förutsättningar för hälsa, utveckling och lärande. Barn och unga med psykisk ohälsa finns både inom primär- som specialistvård, det finns det risk att barn- och unga hamnar mellan stolarna när det finns oklarheter gällande vilken vårdnivå som ansvarar för vad. Det finns risk att nuvarande struktur kan bidra till en ojämlik och ojämställd hälsa.

Regionstyrelsen beslutade under hösten 2022 att ge regiondirektören i uppdrag att göra en översyn gällande omhändertagandet av barn och ungas psykiska ohälsa, som syftar till förbättrad samverkan samt en god och likvärdig vård i hela länet. Översynen har genomförts av KPMG och resultatet presenteras för Regionstyrelsen den 13 september 2023.

Översynen innefattade inte omhändertagandet av barn och unga med missbruk- och beroendeproblematik.

Projektorganisation och uppdrag

Projektledningen uppdras att organisatoriskt sortera under division Nära.

Styrgrupp består av Divisionschefer div Nära, div LS 1 och div Psykiatri samt Hälso- och sjukvårdsdirektör. Styrgruppen säkrar resurser till projektet och ansvarar för att styra mot projektets mål. Styrgruppens arbete leds av en ordförande som löpande rapporterar till regiondirektören.

Projektledare och projektgrupp utses av styrgruppen, projektledaren leder arbetet genom en projektgrupp och rapporterar sitt uppdrag till styrgruppen löpande.

Projektorganisationens uppdrag är att ta tillvara resultaten från översynen och genomföra de förändringar som krävs för att nå målet att barn och ungdomar med psykisk ohälsa eller sjukdom får tidiga och adekvata insatser på rätt vårdnivå och likvärdigt över länet.

Att bygga upp ett förslag till ny organisationsstruktur, en struktur för ”en väg in”, ett likvärdigt mottagande i hela länet och att finna nya riktlinjebaserade arbetssätt för såväl primär- som specialistvård kring barn och unga med psykisk ohälsa är således några av de arbetsuppgifter som tillfaller projektorganisationen.

Projektmål

Det övergripande projekt målet är att förverkliga en organisation för omhändertagande av barn och unga med psykisk ohälsa. Projektet ska tydliggöra:

1. Produktionsuppdrag och budget för verksamheterna inom områdena primär- såväl som sekundär vård för barn och unga med psykisk ohälsa
2. Tydliggöra uppföljningsbara mål och datadriven utveckling vid omhändertagandet av barn och unga med psykisk ohälsa
3. Kompetensförsörjning på kort och lång sikt inom uppdraget
4. Stegvis vård och preventivt arbete, tydliggöra behoven av samverkan via överenskommelse inom Norrbus
5. Ansvarsfördelning och samarbete inom regionen. Inkluderar revidering av styrande dokument och riktlinjer
6. Upparbeta former för regionens samarbete med vårdgrannar
7. Projektet ansvarar för uppstart av mottagarfunktion och hybrida insatser

Projektledare

En projektledare tillsätts på 100 % för hösten 2023 samt hela 2024.

Projektledaren arbetar efter särskilt projektdirektiv gällande förändringsarbetet mot en väg in för barn och unga med psykisk ohälsa.

Projektet ska genomföra det behov av förändringar som framkommit av KPMGs översyn och som beslutats av regionstyrelsen.

Under september-december 2023 sker identifiering av förändringsbehov utifrån utredningsförslag. Organisationsförslag för hur regionen ska organisera omhändertagandet ska presenteras för styrgrupp under första kvartalet 2024. Ny verksamhetsmodell ska etableras under verksamhetsår 2024.

Finansiering

Projektledning finansieras av nationella överenskommelsemedel under september till och med december 2023. Verksamheten som formas behöver delvis även under 2024 finansieras av nationella medel

1,8 mnkr för ändamålet har sökts från nationella överenskommelsemedel. Medlen ska bekosta en projektledare (100 procent) för oktober till december 2023 och hela 2024 samt nödvändiga utbildningskostnader och kommunikationsinsatser.

Det förslag som tas fram ska innehålla en ekonomisk analys i vilket det ingår förslag till finansiering av den verksamhet som ska bedrivas.

Jämställdhetsperspektiv

Resultat från rapporterna skolbarns hälsa och levnadsvanor i Norrbotten har under lång tid visat att måendet överlag försämras med stigande ålder, både bland pojkar och flickor.

Könsskillnaderna är små eller obefintliga upp till och med årskurs fyra. För flickor försämras måendet främst mellan årskurs fyra och sju, medan pojkarnas sämre mående visar sig mellan årskurs sju och första året i gymnasiet. Folkhälsomyndighetens beskriver att de flesta 11-, 13- och 15-åringar uppger att de känner sig nöjda med livet. Samtidigt är det vanligt att barn uppger psykiska och somatiska besvär som nervositet, huvudvärk och skolstress. Fler pojkar än flickor får psykiatrisk vård och den vanligaste diagnosen är ADHD. Andelen barn som har vårdats på sjukhus i samband med suicidförsök eller annan avsiktlig självdestruktiv handling har minskat över tid i Sverige, särskilt bland flickor. Runt 20 barn under 18 år dör varje år av suicid i Sverige, de flesta av dessa är i åldern 13–17 år och 55 procent är pojkar.

Barnrättsperspektiv

Beslutet är oppenbart för barns bästa.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag - Översyn av Region Norrbottens omhändertagande av barns och ungdomars psykiska hälsa och sjukdom (Dnr 970–2022 §181).

Barnrättslig reflektion

Protokollsutdrag skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschef Nära

Divisionschef Länssjukvård 1

Divisionschef Länssjukvård 2

§ 142

Beslut om kapitalförvaltning

Dnr NLL-01027-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att

1. Avsluta avtalet om rådgivande kapitalförvaltning med Söderberg och Partners.
2. Ge regiondirektören i uppdrag att genomföra de i ärendet föreslagna förändringarna av kapitalförvaltningen.

Sammanfattning

Region Norrbottens kapitalförvaltning sker idag genom att företaget Söderberg och Partners via ett avtal tillhandahåller ett rådgivande helhetsuppdrag. För att minska de totala kostnaderna för kapitalförvaltningen föreslås att modellen med att arbeta med Söderberg och Partners som rådgivare avvecklas. Förslaget innebär att kapitalförvaltningen tas tillbaka till regionen för att helt genomföras i egen regi.

Ärendet

Region Norrbottens kapitalförvaltning sker idag genom att Söderberg och Partners via ett avtal tillhandahåller ett rådgivande helhetsuppdrag. Beslut om detta togs i regionstyrelsen 2018-05-02, §80, i samband med beslut om förändrad finanspolicy. Totalt har Region Norrbotten per sista juli 2023 cirka 9,5 miljarder kronor i kapital varav 8,4 miljarder förvaltas av Söderberg och Partner.

För att minska de totala kostnaderna för kapitalförvaltningen föreslås att modellen med att arbeta med Söderberg och Partners som rådgivare avvecklas. Förslaget består i att kapitalförvaltningen tas tillbaka till regionen för att helt genomföras i egen regi. Ett exempel på hemtagning finns i Region Västerbotten som genomfört en sådan förändring under 2022 och därigenom sparat 6 miljoner kronor per år i avgifter. Region Norrbotten har samma avtals- och avgiftskonstruktion som Region Västerbotten men med ett betydligt större förvaltad kapital. Eftersom avgifterna tas ut på kapitalets storlek bör besparingspotentialen i Region Norrbotten vara minst lika stor som i Västerbotten.

Regionsamverkan inom finansiell kompetens

Förslaget innebär, förutom att avtalet med Söderberg och Partners avslutas samt att kapitalförvaltningen tas tillbaka i egen regi, även att Region Norr-

botten och Region Västerbotten inleder ett samarbete om nödvändig finansiell kompetens. Lösningen betyder att de båda samverkande regionerna delar på en finanschefsbefattning parallellt med att det inom respektive region tillskapas en egen lokal stödresurs. Totalt kommer därefter tre personer att arbeta i de samverkande regionernas kapitalförvaltning jämfört med att det i dagsläget endast finns en dedikerad resurs, som för närvarande finns i Region Västerbotten. Samverkan kommer att bestå i faktisk kapitalförvaltning, kunskapssamverkan och, vid behov, mellanregionalt konkret stöd. Sammantaget kommer samverkan innebära en minskad sårbarhet för de samverkande regionerna. Den personella samverkan regleras via ett avtal mellan Region Norrbotten och Region Västerbotten och den utökade bemanningen finansieras inom ramen för minskade avgifter för kapitalförvaltningen. En samverkan mellan regionerna innebär även att större volymer kan placeras med skalfördelar i avkastning och ökad egenkontroll över avgifter och kostnader. Totalt sett kommer detta upplägg medföra väsentligt minskade kostnader för båda regionerna gällande förvaltning av kapitalet. Avsikten är att formalisera nödvändiga avtal och inleda samverkan med Region Västerbotten så snart det är möjligt efter beslut.

Avsikten är även att regionerna så långt möjligt ska likställa de finansiella regelverken och risktagandet. Regionens finanspolicy är idag anpassad till upplägget med Söderberg och Partners och behöver därför revideras vilket kommer att ske så snart det är möjligt.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barn.

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomidirektören

§ 143

Uppsiktsplikt över Matlaget i Gällivare AB 2022

Dnr NLL-01013-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att verksamheten i det delägda bolaget Matlaget i Gällivare AB under 2022 bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och befogenheter.

Protokollsanteckning

Johannes Sundelin (S) anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Regionstyrelsen ska fortlöpande ha uppsikt över verksamheten i de bolag som regionen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Regionstyrelsen ska årligen pröva om verksamhet som bedrivits i ägda bolag under föregående år har varit förenligt med de fastställda kommunala ändamålen och befogenheterna.

Som en del i uppsiktsplikten har styrelsen tagit del av Matlaget i Gällivare AB:s årsredovisning och revisionsberättelse för år 2022 samt protokoll från bolagsstämma där handlingarna beslutades.

Beslutsunderlag

Protokoll bolagsstämma Matlaget AB 2023-03-21, Dnr 00415-2023

Årsredovisning 22-12-31 Matlaget i Gällivare AB, Dnr 00415-2023

Signerad granskningsrapport Matlaget i Gällivare AB 2022, Dnr 00415-2023

Ärendet

Bakgrund

Det finns en lagstadgad skyldighet i kommunallagen för regionstyrelsen att fortlöpande ha uppsikt (6 kap 1§ KL) över de bolag som regionen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Det åligger också regionstyrelsen att pröva om de kommunala bolagen följt kommunala ändamål och befogenheter (6 kap 9-10§§ KL). I årliga beslut ska varje aktiebolag prövas om den verksamhet som bedrivits varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Enligt regionstyrelsens reglemente 5§ ska styrelsen

fortlöpande ha uppsikt över verksamheten i de bolag som regionen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för regionen.

Bolaget ägs till 40 procent av Region Norrbotten och till 60 procent av Gällivare kommun.

Bolagsstämman beviljade bolagets verkställande direktör och styrelseledamöterna ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022. Matlaget i Gällivare AB bedöms ha bedrivit sin verksamhet enligt det fastställda kommunala ändamålet och befogenheter.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barn.

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomidirektör

§ 144

Avgiftsfrihet vid vaccinering mot covid-19

Dnr NLL-00222-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att:

1. anta SKR:s rekommendation om att erbjuda avgiftsfri vaccination mot covid-19 till alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten, samt till grupper som Folkhälsomyndigheten rekommenderar att regionerna tillgängliggör vaccin för.
2. anta SKR:s rekommendation om att avstå från att debitera kostnad för utomlänsvård enligt riksavtalet vid covid-19 vaccination.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ställer sig positiv till SKR:s rekommendation om avgiftsfri vaccination mot covid-19 under andra halvåret 2023. Ingen enskild individ ska av ekonomiska skäl behöva avstå ifrån att ta del av regionens erbjudande om vaccination mot covid

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har beslutat att rekommendera regioner att erbjuda avgiftsfri vaccination mot covid-19 till alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten, samt till grupper som Folkhälsomyndigheten rekommenderar att regionerna tillgängliggör vaccin för.

De som omfattas av rekommendation om vaccinering rör sig om ca 111 000 personer i Norrbotten och tillgängliggörandet av doser rör sig om 92 650 för hösten 2023. Det är endast cirka 90 000 norrbottningar som valde att ta den så kallade höstdosen säsongen 22/23. Ligger sjukdomsläget för covid-19 kvar på samma nivå som idag är det snarare den senare siffran som är trolig per halvår.

De som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer eller de grupper som regionerna rekommenderas tillhandahålla covidvaccin till, kommer inte att ges möjlighet att vaccinera sig, vilket innebär att avgiftsbeläggande av någon vaccination mot covid-19 ännu inte är aktuell.

Covid-19 klassas inte längre som en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom.

Staten står för kostnaden för själva vaccinet och hanteringen av kostnaderna för vaccinationerna under tiden andra halvåret 2023.

Regionerna uppmanas att godkänna och omgående tillämpa rekommendationen.

Ärendet

Förbundsstyrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) beslöt den 16 juni 2023 att:

- rekommendera regioner att erbjuda avgiftsfri vaccination mot covid-19 till alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige och som rekommenderas vaccination enligt Folkhälsomyndigheten, samt till grupper som Folkhälsomyndigheten rekommenderar att regionerna tillgängliggör vaccin för
- i skrivelse till regionerna och kommunerna rekommendera dem att godkänna och omgående tillämpa denna rekommendation
- regionerna ska inkomma med beslut om rekommendationen senast den 30 september 2023.

För att upprätthålla ett gott vaccinationsskydd mot svår sjukdom och död är det därför viktigt att alla tar de vaccindoser mot covid-19 som rekommenderas.

Staten står för kostnaden för själva vaccinet och hanteringen av kostnader för vaccinationerna regleras genom den överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19 för andra halvåret 2023 som tecknats av regeringen och SKR.

Bakgrunden till rekommendationen är att fortsätta upprätthålla ett gott vaccinationsskydd samt hålla ihop vaccinationsarbetet och att erbjudandet blir lika i hela landet.

Enligt avgiftshandboken ska Region Norrbotten debitera en besöksavgift på 300 kr vid vaccinering. Det innebär att patienten betalar själva kostnaden för vaccinet samt en besöksavgift. Beslutet att erbjuda avgiftsfri covid-19 vaccination innebär ett undantag från den avgift som finns beslutad för allmänna vaccinationer.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barnrätten.

Beslutsunderlag

Överenskommelse mellan staten och SKR: Genomförande av vaccinering mot covid-19, andra halvåret 2023.

Rekommendation från SKR om kostnadsfrihet för vaccinationer mot covid-19, andra halvåret 2023.

Protokollsutdrag skickas till:

Stabschef, Regiondirektörens stab

Ekonomidirektör

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschef div Nära

Divisionschef div Regionstöd

Avgiftshandboken

§ 145

Inriktningsbeslut utvecklingsplan för Sunderby sjukhus

Dnr NLL-1296-2022

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att

1. Genomföra inriktning av Utvecklingsplan 2022 för Sunderby sjukhus enligt prioriteringsordning 1 samt genomföra nybyggnation av läge E och därutöver genomföra ombyggnation och modernisering av lokalerna för dagkirurgisk enhet (DKE)/uppvakningsavdelning (UVA) och vårdavdelningar i By 107 (Barn och BB/gynekologi).
2. Ge regiondirektören i uppdrag att utreda volymbehov samt planera för åtgärder avseende utökning av länsklirik Laboratoriemedicin.
3. Ge regiondirektören i uppdrag att ta fram en detaljerad beskrivning av genomförandet för utvecklingsplanen med utgångspunkt från ovanstående inriktningsbeslut och kompletterande utredning. Beskrivningen ska precisera tider, kostnader, omfattning och investeringsvolym/år.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen anser det nödvändigt att besluta om inriktningen för Utvecklingsplan Sunderby sjukhus. Föreslagna åtgärder i utvecklingsplanen förväntas bidra till en ökad förmåga att bedriva vård vid ökad vårdefterfrågan, lösa arbetsmiljö- och flödesbekymmer samt öka patientsäkerhet och tillgänglighet på sjukhuset. Dessutom förväntas ombyggnationerna öka regionens förmåga att motstå följdverkningar av yttre fysiska hot samt skydda kritiska system från cyberattacker.

Sammanfattning

Utvecklingsplanen för Sunderby sjukhus beskriver en modernisering och effektivisering av verksamhetslokalerna. Syftet är att Sunderby sjukhus ska uppfylla nationella lagar och riktlinjer för patientsäkerhet, arbetsmiljö och tillgänglighet samt öka nyttan för patienter och medborgare. Flera åtgärder är av akut karaktär och behöver genomföras för att undvika förelägganden från Arbetsmiljöverket (AMV) och/eller Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Föreslagna åtgärder utgår från hur outnyttjade lokalytor, kompletterat med nybyggnad där det bedömts nödvändigt, kan användas för att bidra till en mer resurseffektiv verksamhet.

För att ytterligare precisera tider, omfattning och investeringsvolym/år föreslås att division Regionstöd, efter utvecklingsplanens antagande, tar fram en mer detaljerad beskrivning av genomförandet. Vårddivisionerna och division

Regionstöd har tillsammans prioriterat utvecklingsplanens föreslagna åtgärder enligt prioriteringsordning 1 och 2. Prioriteringen är gjord efter behovet av ökad patientsäkerhet, förbättrad arbetsmiljö samt möjlighet till ökad nytta för patienter och medborgare.

Ärendets behandling under sammanträdet

Johannes Sundelin (S), Glenn Berggård (V) och Daniel Bergman (M) föreslår bifalla liggande förslag.

Lage Hortlund (SD) föreslår återremittera ärendet.

Marianne Sandström (SD) föreslår bifalla Lages förslag om att återremittera ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Lages förslag om återremiss under proposition och finner att regionstyrelsen avslår förslaget.

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Bilagor

Utvecklingsplan 2022 Sunderby sjukhus

Prioriteringar Utvecklingsplan Sunderby sjukhus

Ärendet

Bakgrund - utvecklingsplan för Sunderby sjukhus

I december 2020 fick regiondirektören i uppdrag av regionstyrelsen att genomföra en ny revidering och uppdatering av utvecklingsplanen för Sunderby sjukhus. Det var den första revideringen sedan 2013. Uppdraget innebär att analysera och beskriva verksamhetens förväntade utveckling.

Utvecklingsplanen ligger till grund för ställningstagande till de förändringar av verksamhet och lokalanvändning som kommer att krävas. Utgångspunkten är effektiva vårdprocesser i ändamålsenliga lokaler med god driftsekonomi och hög flexibilitet. Hänsyn ska tas till bedömd framtida utveckling och kända trender, samt möjlighet att ta till vara distansöverbyggande teknik. Utvecklingsplanen ska inte ses som definitiv utan som ett levande dokument som med nödvändighet måste förändras med tiden utifrån ändrade behov, prioriteringar och förutsättningar.

I enlighet med ovanstående är Utvecklingsplan Sunderby sjukhus framtagen och kommunicerad med regionledningen. I arbetet med planen har Region Norrbottens styrdokument, i första hand den strategiska planen 2022-2024, beaktats. Inför kommande arbete med åtgärder utifrån utvecklingsplanen har

styrgruppen för verksamhets- och lokalförändringar tillsammans med division Regionstöd prioriterat utvecklingsplanens föreslagna åtgärder enligt prioriteringsordning 1 och 2. För beskrivning av åtgärder se bilaga *Prioriteringar Utvecklingsplan Sunderby sjukhus*.

Prioriteringsordning 1

Ombyggnad/nybyggnad av:

- Infektionsavdelning 35 – Isolersalar
- Post-operation – enkelrum
- Bårhus - bårkylar
- OTA/AVP/Osteoporos
- Mammografi/klinisk fysiologi
- Barnpsykiatrisk avdelning 45/provisorium Kuratorer
- AN/OP/IVA administration

Prioriteringsordning 2

Ombyggnad/nybyggnad av:

- Läge E
 - *Förlossning*
 - *BB avd. 55*
 - *Neonatal*
 - *ÖNH*
 - *DKE/UVA*
- Vårdavdelningar by 102–104
- Operationsavdelningen
- Mottagningslokaler
- Huvudentrén/väntyta/restaurang
- Personalgym & utökning IT/MT
- Administrativt hus
- Laboratoriemedicin
- Neurocentrum

Förkortningar: ÖNH (*Ögon/näsa/halsmottagning*), OTA (*Ortopedteknisk avdelning*) DKE (*dagkirurgisk enhet*) UVA (*uppvakningsavdelning*) AVP (*akutvårdsplatser*), MT (*medicinteknik*), AN/OP/IVA (*Anestesi/operation/intensivvårdsavdelning*).

Beredskapsperspektiv

Det försämrade globala säkerhetspolitiska läget medför att Sverige på sikt inte kan utesluta ett scenario med väpnat angrepp. Främmande makt kan använda metoder som desinformation, ryktesspridning, cyberattacker, under rättelseverksamhet och sabotage för att destabilisera och attackera. I en sådan situation kan Sunderby sjukhus drabbas av störningar i samhällets kritiska infrastruktur eller av störningar i försörjningen av andra förnödenheter. Det ställer flera olika krav på sjukhusets byggnader, fastighetstekniska system och förvaltningen av dessa.

I regeringsbeslutet ”Inriktning för en sammanhängande planering för totalförsvaret” beskrivs utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret. Utgångsläget ska vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, samt krig under en del av denna tid. Det kan innebära att sjukhuset behöver

ta emot ett plötsligt ökat antal patienter. Sunderby sjukhus behöver därför vara byggt så att störningar i samhällets kritiska infrastruktur samt transport- och logistikflöden inte slår ut sjukhusbyggnaderna, deras fastighetstekniska system eller vårdens förmåga att bedriva sin verksamhet.

Mot denna bakgrund måste samtliga framtida utvecklingsprojekt vid Sunderby sjukhus ta höjd för att öka robustheten. Om föreslagna åtgärder i utvecklingsplanen genomförs förväntas de bidra till en ökad förmåga att bedriva vård till följd av ökad vårdefterfrågan.

Ekonomiska konsekvenser

Utvecklingsplanens inriktningsbeslut beräknas till en investeringsvolym på totalt 740 miljoner kronor. Det medför en ökad kapitalkostnad på cirka 30–35 miljoner kronor per år.

Kostnader för åtgärder enligt prioriteringsordning 1 bedöms rymmas inom budgetramen 500 miljoner kronor. Även utredning av volymbehov och planering för åtgärder avseende utökning av laboratoriemedicin bedöms rymmas inom budgetramen.

Genomförande av nybyggnation Läge E samt ombyggnation av lokalerna för DKE/UVA och vårdavdelningarna i By 107 beräknas till en kostnad på 240 miljoner kronor. Framtagandet av genomförandeplan bedöms kosta cirka 4 miljoner kronor och finansieras från Fastigheters befintliga investeringsram för utvecklingsplan 2024. Utöver detta tillkommer kostnader för eventuell ökad drift, verksamhetsutrustning och personal.

Riskanalys

Faktorer som påverkar totalkostnaden, exempelvis utförandetid, konjunkturläge och kostnadsutveckling är svåra att uppskatta.

Jämställdhetsperspektiv

Det är viktigt att jämställdhetsperspektivet tas i beaktande vid framtagande av genomförandeplanen. Jämställdhetsperspektivet ska finnas med vid planering av exempelvis nya lokaler/lokalanpassningar och investeringar i teknik, utrustning och möbler. Hänsyn ska tas till anpassningsbarhet för den som kommer att nyttja lokaler och utrustning samt i vilken grad lokalerna används av kvinnor respektive män. Med anledning av planerad modernisering av mammografienheten bedöms beslutet kunna påverka jämställdheten positivt.

Barnrättsperspektiv

Prövning av barnets bästa/barnkonsekvensanalyser ska genomföras vid framtagande av genomförandeplanen. Ombyggnad och modernisering av barnpsykiatriska avdelningen bedöms kunna påverka barnrätten positivt.

Protokollsutdrag skickas till:

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer

§ 146

Beslut donation av utrustning till Ukraina

Dnr NLL-01017-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att, genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Emergency Response Coordination Centre (ERCC), skänka ambulans Volvo V70, reg. nr. EJC 826 till välgörenhetsorganisationer som verkar i Ukraina.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ställer sig positiv till att skänka ambulans Volvo V70, reg. nr. EJC 826 till välgörenhetsorganisationer som verkar i Ukraina.

Ärendet

Donationen ska ske genom det arbete som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Emergency Response Coordination Centre (ERCC) koordinerar avseende donation av hälso- och sjukvårdsutrustning till Ukraina. Donationen ska ske under förutsättning att ERCC meddelar vilka organisationer som är i behov av utrustningen. Divisionschef för Division Regionstöd får i uppdrag att verkställa donationerna till den/de organisationer som utpekas av ERCC. Om MSB eller ERCC meddelar att det inte finns behov av den utrustning som omfattas av detta beslut ska utrustningen utrangeras enligt regionens vanliga rutiner.

Utrustning som omfattas av beslutet

- Volvo V70, reg. nr. EJC 826. Uppskattat värde: 30 000 kronor.

Jämställdhetsperspektiv

Beroende på användningsområde kan beslutet påverka jämställdheten mellan både flickor och pojkar, kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Beslutet förväntas kunna öka vårdkvaliteten för barn. Beslutet bedöms inte påverka barnrätten negativt.

Protokollsutdrag skickas till:

Hälso- och sjukvårdsdirektören

Divisionschef Division Regionstöd

§ 147

Anmälnings- och informationsplikt bör inte införas i hälso- och sjukvården

Dnr NLL-01012-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att upprätta en skrivelse till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i vilken man uppmanar SKR att, på det sätt man finner lämpligt, verka för att förslaget om anmälnings- och informationsplikt inte genomförs.

Reservation

Marianne Sandström (SD) och Linda Frohm (M) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Kenneth Backgård (SJVP) lämnar följande yttrande till beslutsförslaget:

”Jag delar inte skrivelsens utformning och till delar inte heller syftningar i skrivelsen. Skrivelsen talar om förslag som inte finns. Det finns en utredning, men inte slutförd och utan fastställda förslag. Vidare lämnar skrivelsen till SKR att hantera den på det sätt man finner lämpligt. Vad kan bli lämpligt? Vilken enhet/nämnd styrelse och med vilken majoritet kommer ärendet att hanteras. Det finns inte angivet. Det liknar mer än politisk pamflett, och undertecknas förvånansvärt nog, också med partibeteckning. Jag delar uppfattningen att hälso- och sjukvårdspersonal inte skall ha en anmälningsplikt avseende personers juridiska status. Med eller utan identitetshandlingar. Därför bifaller jag, om än med viss tvekan, förslaget.”

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen tar avstånd från det utredningsdirektiv som regeringen går vidare med vilket skulle innebära anmälningsplikt för vårdpersonal vid kontakt med personer som vistas illegalt i Sverige. Styrelsen vill göra det väl känt att anställda inom Region Norrbotten inte förväntas lämna ut personer i nöd som söker vård inom regionens verksamheter samt även uppmana Sveriges kommuner och regioner (SKR) att verka för att förslaget inte genomförs.

Sammanfattning

Regionstyrelsen vill med anledning av det utredningsdirektiv som regeringen går vidare med, om att kommuner och myndigheter ska vara skyldiga att informera polis och Migrationsverket när de kommer i kontakt med personer

som vistas i Sverige utan tillstånd, tydliggöra Region Norrbottens hållning i frågan gällande anmälnings- och informationsplikt för vårdpersonal.

Ärendets behandling under sammanträdet

Kenneth Backgård (SJVP), Camilla Friberg (S), Linda Jonsson (V), Birgitta Johansson Huuva (C), Johannes Sundelin (S) och Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag.

Marianne Sandström (SD), Linda Frohm (M) och Lage Hortlund (SD) föreslår avslå liggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer bifall mot avslag och finner att regionstyrelsen bifaller det liggande förslaget.

Ärendet

Förslag om anmälningsplikt

I Tidöavtalet presenteras förslag på politiska reformer som ska genomföras. Sittande regerings partiledare beslutar årligen om hur samarbetsprojekten ska fortsätta kommande år. Inom området migration och integration föreslås bland annat att lämna förslag till en ordning med informationsutbyte och anmälningsplikt mellan Polisen och myndigheter som kan antas komma i kontakt med personer som befinner sig illegalt i landet. Kommuner och myndigheter ska vara skyldiga att informera Migrationsverket och Polismyndigheten när de kommer i kontakt med personer som vistas i Sverige utan tillstånd.

Det innebär att myndigheter som en person kan komma i kontakt med får ett ansvar för att säkerställa personens lagliga rätt att vistas i Sverige. Av förslaget framkommer att sådan informationsplikt syftar till att försvåra möjligheterna att leva i landet utan tillstånd. Här påpekas att det kan finnas situationer där en anmälan skulle strida mot ömmande värden, till exempel inom sjukvården. Undantag från informationsplikten behöver därför utredas närmare.

Konsekvenser

Regionen är skyldig att erbjuda vård utifrån den enskildes medicinska behov och i enlighet med de prioriteringsgrunder som gäller inom hälso- och sjukvården. Detta gäller alla som vistas i Sverige och som har ett medicinskt behov av vård, även kallat 'vård som inte kan anstå'. Ett undantag från sekretessbestämmelserna, liksom den informationsplikt som finns mellan hälso- och sjukvårdspersonal och exempelvis Transportstyrelsen eller Socialtjänsten, kan i detta fall hävdas strida mot den värdegrund och de etiska principer som riksdagen beslutat ska gälla inom hälso- och sjukvården.

Anmälningsskyldighet för vårdpersonal skulle kunna innebära att personer som vistas illegalt i Sverige undviker eller helt utesluter att söka vård. Att inte få tillgång till nödvändiga vårdinsatser kan innebära allvariga följder för en redan utsatt grupp. Det är regionens uppgift som vårdgivare att säkerställa att vård ges på lika villkor, oavsett vårdtagarens juridiska status.

Jämställdhetsperspektiv

Anmälningsskyldighet för vårdpersonal riskerar att få negativa konsekvenser för regionens medborgare samt de jämställdhetspolitiska delmålen, mäns våld mot kvinnor samt jämställd hälsa. Exempelvis kan det innebära att gravida kvinnor inte söker vård, och således går miste om både kontroller under graviditeten och efter förlossning. En anmälningsskyldighet riskerar även att få till följd att våldsutsatta personer inte söker vård, där kvinnor är särskilt utsatta för grövre och mer systematiskt våld. Både papperslösa män och kvinnor löper större risk för psykisk ohälsa, dels på grund av den utsatthet att vara papperslös innebär, dels från traumatiska upplevelser.

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet är uppenbart för barnets bästa. Alla barn som befinner sig inom landets gränser har rätt till samma vård. Papperslösa vårdnadshavare kan dock som en följd av anmälningsskyldigheten undvika att söka vårdkontakt även om vårdbehov för barnet uppstår, av rädsla för att komma i kontakt med myndigheter.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Skrivelse Anmälningsskyldighet och informationsplikt bör inte införas i hälso- och sjukvården

Protokollsutdrag skickas till:

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschefer

§ 148

Remiss av betänkandet Förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar (Ds 2023:8)

Dnr NLL-00943-2023

Regionstyrelsens beslut

Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslag.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ställer sig överlag positiv till föreslagna åtgärder.

Sammanfattning

Promemorian överlämnar en analys av utvecklingen för kliniska prövningar i Sverige under de senaste 10 åren samt vilka hinder och möjligheter som finns för att kliniska studier ska komma till stånd. Antalet kliniska prövningar har under perioden minskat, särskilt gällande företagsinitierade prövningar. Utredningen finner att Sveriges utveckling framförallt beror på en ökad global konkurrens för företagsinitierade prövningar, bristande leveransförmåga, brist på genomförandekapacitet i hälso- och sjukvården, bristande återväxt av forsknings- och forskningsstödande kompetenser, brister i stödsystem och processer, bristande nationell samordning samt begränsande faktorer och begränsande nationella särkrav i lagrum och regelverk.

Slutligen presenteras förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

Bakgrund

Regeringen beslutade 6 juni 2022 tillsätta en utredare för att analysera utvecklingen för kliniska prövningar i Sverige samt lämna förslag på åtgärder

för att öka antalet kliniska prövningar. En nedåtgående trend för det totala antalet kliniska läkemedelsprövningar under de 10 senaste åren kan konstateras.

Analys

Sverige har inte lyckats vända den negativa trenden för kliniska läkemedelsprövningar. Nedgången mellan 2013 och 2022 är 22 procent totalt och 25 procent för icke-kommersiella prövningar.

Skälen till utvecklingen i Sverige har sammanställts och kategoriserats i 6 olika kategorier:

- Infrastruktur och kompetens
- Lagrum och regelverk
- Nationell och internationell räckvidd
- Processer och stödsystem
- Samverkan och ledning
- Styrning och finansiering

Hinder och möjligheter

Nedan redovisas hinder och möjligheter inom respektive kategori, där *processer och stödsystem* samt *styrning och finansiering* tillsammans står för cirka 60 procent av det totala antalet hinder och möjligheter.

Genomförandekapaciteten i hälso- och sjukvården minskar

Anges som det enskilt viktigaste skälet för att utvecklingen av kliniska prövningar minskar i Sverige. Sviktande leverenser vad gäller patienter till prövningar och långa ledtider är tydliga tecken på detta.

Ökad genomförandekapaciteten kräver dedikerade resurser, kompetenser, tid och god infrastruktur.

Kliniska prövningar konkurrerar således om samma tid och resurser som rutinvården behöver.

Sammantaget är läget i svensk hälso- och sjukvård i form av kostnadsökningar, sjukhustillsyn och vårdskuld efter pandemin förklaringar till den minskade genomförandekapaciteten.

Nödvändig infrastruktur för att integrera klinisk forskning och kliniska prövningar i hälso- och sjukvården saknas

Den integrerade infrastrukturen i hälso- och sjukvården utgörs av kliniska prövningsenheter som förekommer fläckvis i Sverige. Dessa konkurrerar om samma resurser, kompetenser och tid som övrig vård.

Detta leder bland annat till att mindre än 20 procent av det totala antalet förfrågningar från de forskande läkemedelsföretagen passerar förfrågningsstadiet och blir en startad klinisk prövning i Sverige.

Investeringar i provningsenheter, nätverk och kompetensutveckling krävs för att vända utvecklingen.

Avsaknad av klinisk forskningspersonal och forskningsstödjande personal

Såväl formell som reell kompetens krävs enligt lag för kliniska provningar. Gällande läkemedelsprovning är kravet att den som ansvarar för genomförandet på provningsstället ska vara legitimerad läkare eller tandläkare. Fokus de senaste åren har legat forskningssjuksköterskor, vilket varit positivt men inte tillräckligt. Det råder en stor sjuksköterskebrist och forskningen har behov av många kompetenser, varför utredningen föreslår att begreppen bör vidgas och fokus skifta till klinisk forskningspersonal och forskningsstödjande personal. I nuläget bygger infrastrukturen i alltför stor utsträckning på eldsjälar och är helt beroende av externa intäkter. Ett vidgat begrepp skulle möjliggöra för andra legitimationsyrken, exempelvis projektledare, jurister, logistikere och ekonomer, att bidra i ett flertal moment av den kliniska provningen.

Fler länder konkurrerar om färre antal företagsinitierade studier

Den globala minskningen av antalet företagsinitierade provningar är bara en del av förklaringen till minskningen i Sverige. Flera andra länder, bland annat Danmark, Australien och USA, har under samma period lyckats öka såväl antalet företagsinitierade kliniska studier som antalet kliniska läkemedelsprovningar genom att implementera effektiva åtgärder. Sverige har många goda exempel och åtgärder att följa från dessa länder.

Leverans av patienter och starttid är viktiga för ett lands varumärke och möjligheter att attrahera företagsinriktade kliniska provningar

De forskande läkemedelsbolagen följer noggrant hur olika länder följer överenskommelser gällande leverans av antal patienter och ledtider (tid från inskickad ansökning till första patient är inkluderad i den kliniska provningen).

I konkurrerande länder följs dessa parametrar noggrant och används i marknadsföringen. Sverige saknar denna typ av nationella uppföljningsbara data, men uppfattas globalt ha låg leveransförmåga och ökande ledtider. Sverige behöver kunna leverera nationella uppföljningsbara data och implementera åtgärder för att förbättra ledtider och leverans av patienter.

Vid företagsinitierade provningar är det akademiska meriteringsvärdet lågt i förhållande till den arbetsinsats som krävs, varför forskande läkare inte sällan tackar nej eller på grund av arbetsbelastning/brist på stöd minskar leveransen av antalet patienter.

Klinisk provning en alltmer administrativt överbelastad process.

Förutom ökade lagkrav ökar även krav i form av policys och riktlinjer från såväl företag som vårdgivare. Den kliniska prövningen har blivit en alltmer administrativt överbelastad process. Den ökade administrativa belastningen i kombination med brist på forskningsstödande personal och infrastruktur leder till att färre patienter än tidigare kan inkluderas i prövningarna jämfört med tidigare samt till en kraftigt ökad belastning på forskande läkare.

Ett komplext system för kliniska prövningar kräver andra former av samverkan

Det har i Sverige, jämfört andra länder, saknats en tydlig och mätbar målsättning och ett jämlikt engagemang från samtliga aktörer att uppnå de former för samverkan som ett komplext system kräver.

Graden av självorganisering behöver öka och alla aktörer samlas för att förstå varandras olika perspektiv och komma överens om prioriterade åtgärder kopplat till en tydlig och mätbar målsättning, överlåta ansvar för att leda, verkställa och följa upp de gemensamma besluten.

Förslag

1. Etablera SweTrial – ett nationellt partnerskap och nationella terapinätverk med en bas av prövningsenheter för stärkt Etablera genomförandekapacitet i hälso-och sjukvården
2. Utveckla befintliga strukturer genom att förändra uppdraget till Kliniska Studier Sverige och skapa synergier och samverkans effekter med kliniska studier och den bredare kliniska forskningen
3. Investera i kompetensförsörjning och vidareutbildning av kliniska forskningspersonal och forskningsstödande yrken i hälso- och sjukvård
4. Tillskjut statligt finansiellt stöd till regionala biobankcentra (RBC) och till Biobank Sveriges uppdrag.
5. Prioritera åtgärder för att samla nationell statistik avseende kliniska prövningar för utvärdering, uppföljning och ett kontinuerligt lärande
6. Utred hur Sverige på ett effektivt sätt kan undanröja författningsmässiga hinder och undvika nationella särkrav som påverkar Sveriges konkurrenskraft för kliniska prövningar.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka barnrätten.

Beslutsunderlag

Remiss

Remissyttrande

Protokollsutdrag skickas till

Hälso-och sjukvårdsdirektör

Divisionschefer

§ 149

Yttrande till Riksdagens ombudsmän – JO

Dnr NLL-00949-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

Yttrande till Riksdagens ombudsmän - JO, JO:s dnr 4963-2023.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

Riksdagens ombudsmän (JO) har i remiss begärt att regionstyrelsen yttrar sig över en till JO inkommen anmälan angående att en vårdnadshavare nekats att få ta del av sitt barns journaler från Stadsvikens hälsocentral.

JO har begärt att regionstyrelsen ska yttra sig över det som förts fram i anmälan. Yttrandet ska enligt remissen innehålla en redogörelse för hanteringen och relevant lagstiftning. Regionstyrelsen ska även redovisa sin bedömning av det som har kommit fram.

Den eller de befattningshavare som berörs bör ges möjlighet att lämna synpunkter. Det ska framgå av remissvaret om det har skett. Det ska även framgå om den eller de befattningshavare som berörs har fått del av myndighetens remissvar.

Regionstyrelsen föreslås yttra sig till JO i enlighet med beslutsunderlaget *Yttrande till Riksdagens ombudsmän - JO, JO:s dnr 4963-2023*.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Barnrättsperspektiv

Ärendet avser en anmälan från en vårdnadshavare som har nekats att få ta del av sitt barns patientjournaler. Ur ett barnperspektiv är det av stor vikt att vårdnadshavare får ta del av den information om barnet som denne har en laglig rätt att få och som denne behöver för att utöva vårdnaden om barnet.

Yttrandet till JO beskriver under vilka förutsättningar en vårdnadshavare har rätt att få ta del av sitt barns journaler. Det är viktigt att denna reglering är väl känd inom regionens verksamheter. Regionen har regionövergripande anvisningar för utlämnande av journalhandlingar och om sekretess och samtycke när patienten är ett barn. Som framgår av yttrandet behöver regionen dock arbeta för att ytterligare sprida kunskap om dessa frågor.

Protokollsutdrag skickas till:

Riksdagens ombudsmän

Divisionschef Division Nära

§ 150

Remiss av SOU 2023:25 Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd

Dnr NLL-00790-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslag i bilaga.

Reservationer

Marianne Sandström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

2022 beslutade regeringen att tillsätta en utredning med uppdrag att lämna förslag om kunskapskrav i svenska och samhällskunskap för att beviljas permanent uppehållstillstånd. Syftet med kravet är att främja integration och ett inkluderande samhälle där individen stärks och ökar sina möjligheter att aktivt delta i samhället. Till följd av möjligheten till undantag från kunskapskravet kan fler läkarundersökningar komma att ske. Utredningen bedömer att regionerna kommer få vissa ökade kostnader i form av läkarundersökningar och upprättande av läkarintyg. Dessa kostnader bedöms rymmas inom befintliga anslag.

Region Norrbotten anser det viktigt att ge bra förutsättningar för alla individer att integreras i det svenska samhället, särskilt då behovet av arbetskraft ökar kraftigt i regionen samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder minskar. Möjliggörande att komma in i arbetslivet och få stöd i att lära sig svenska språket är att föredra framför ett rent kunskapskrav.

Regionen anser att bedömning av orsaker för eventuellt undantag från kunskapskravet och anpassningsåtgärder ligger utanför primärvårdens kompetensområde. Bedömningen ska därför inte åläggas primärvården. Bedömningen kräver multiprofessionell kompetens och rymms inte inom regionens befintliga anslag.

Vidare anser Region Norrbotten det viktigt att svårighetsgraden på eventuellt kunskapsprov för permanent uppehållstillstånd inte ställs för högt. Alla individer bör ges goda förutsättningar att förbereda sig inför provet, ta sig till provlokal samt att genomföra provet utifrån sina individuella behov och eventuella funktionsvariationer.

Ärendets behandling under sammanträdet

Marianne Sandström (SD) föreslår att avslå liggande förslag.

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller liggande förslag.

Ärendet

I betänkandet föreslås att det ska införas krav på kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället för att permanent uppehållstillstånd ska beviljas. Förslaget innebär att två delprov ska tas fram; ett prov som avser det svenska språket och ett prov som avser kunskap om det svenska samhället. Båda delproven ska vara digitala. Delprovet i svenska ska pröva hörförståelse på en nivå som motsvarar A2 enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk. Delprovet om det svenska samhället föreslås testa grundläggande kunskaper för att kunna vara en del av det svenska samhället. Det inkluderar exempelvis individens rättigheter och skyldigheter samt att vårda sin hälsa och försörja sig i Sverige.

Utredningen föreslår att UHR (Universitets- och högskolerådet) ska ha det övergripande ansvaret för kunskapsprovet och samordna inblandade myndigheters arbete. Migrationsverket ska ansvara för bedömning om kunskapskravet är uppfyllt eller inte.

Kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd föreslås omfatta den som fyllt 18 år men som inte har rätt att uppbära inkomstgrundad ålderspension, garantipension eller äldreförsörjningsstöd. Kravet gäller inte en utlänning som ska beviljas permanent uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 2 § UtlL (kvotflykting) eller då ansökan om permanent uppehållstillstånd ska göras av någon annan än utlänningen.

Undantag från kunskapskravet ska kunna göras i situationer då en utlänning inte har möjlighet att uppfylla kravet utifrån fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar eller andra personliga förhållanden.

Den individ som gör gällande att det finns särskilda skäl för undantag ska lämna underlag till stöd för detta, bland annat i form av ett särskilt framtaget läkarintyg. Bedömning av om det finns särskilda skäl för undantag ska ske inom ramen för Migrationsverkets prövning av en ansökan om permanent uppehållstillstånd.

Kunskapskravet föreslås träda i kraft den 1 juli 2027 och regleras i utlänningslagen (2005:716), förkortad UtlL, och i utlänningsförordningen (2006:97).

Konsekvenser för regionerna

Till följd av möjligheten till undantag från kunskapskravet kan fler läkarundersökningar komma att ske. Utredningen bedömer att regionerna kommer få vissa ökade kostnader i form av läkarundersökningar och upprättande av läkarintyg. Dessa kostnader bedöms dock rymmas inom befintliga anslag. Utredningen föreslår att det ska tas fram ett standardiserat läkarintyg för detta ändamål. Om 5–10 procent av de som årligen ansöker om permanent uppehållstillstånd begär undantag från kunskapskravet innebär det att mellan 1 275–2 550 personer omfattas. Beräkningen baseras på att det prognosticerade antalet sökande förväntas vara cirka 40 000 per år. Av dessa är drygt en tredje del barn, som inte omfattas av kunskapskravet. Vidare bör cirka 900 kvotflyktingar räknas bort. Hur många övriga individer som inte omfattas av kunskapskravet, och som ska räknas bort, är enligt utredningen svårt att bedöma. Vid en uppskattning, utifrån att en läkarundersökning med upprättande av läkarintyg kräver en timmes arbetstid, skulle den samlade arbetstiden uppgå till cirka 2 000 timmar per år. Det innebär cirka 1–2 årsarbetskrafter eller cirka 1–2 miljoner kronor i kostnader per år.

Jämställdhetsperspektiv

Utredningen bedömer att kravet på kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället påverkar kvinnor på annat sätt än män. Jämställdheten mellan könen riskerar att påverkas negativt av utredningens förslag. För att kvinnor ska ges samma förutsättningar som män att uppnå kunskapskravet och kunna beviljas permanent uppehållstillstånd behöver det vidtas åtgärder för att stötta kvinnor.

Nyanlända kvinnors arbetsmarknadsetablering tar längre tid än nyanlända mäns, och kvinnor arbetar deltid och har otrygga anställningar i högre utsträckning än män. De faktorer som påverkar utrikes födda kvinnors och mäns etablering på arbetsmarknaden är bland annat konjunkturläge, tidigare arbetslivserfarenhet, utbildningsnivå, språkkunskaper, hälsa, nätverk, hur länge personen har varit i Sverige och diskriminering på arbetsmarknaden. Många av dessa faktorer påverkar kvinnor i högre utsträckning än män. Faktorerna kan även ha betydelse för den tid det tar för kvinnor att uppfylla kunskapskravet och beviljas permanent uppehållstillstånd, vilket bedöms ta längre tid än för män. Invandrare som helt saknar utbildningsbakgrund, eller som endast har en kort utbildningsbakgrund, har av naturliga skäl större utmaningar att klara ett kunskapsprov i det svenska språket och om det svenska samhället än invandrare som har god studievana. En stor del av de kvinnor och flickor som kom till Sverige under åren 2020–2022 kom från länder där det är vanligt att kvinnor och flickor helt saknar eller har kortare utbildning än män, bland annat Sudan, Eritrea, Syrien, Somalia, Etiopien, Afghanistan och Irak. Under åren 2010–2016 var även de nämnda länderna bland de tio ursprungsländer som flest kvinnliga flyktingmottagna kom från

till Sverige. Detta är även länder som står längre från Sverige språkligt och kulturellt. Utredningens förslag kan medföra negativa konsekvenser för invandrare från dessa länder. Det kan ta längre tid för kvinnor att uppfylla kunskapskravet och beviljas permanent uppehållstillstånd än för män. Att provet beläggs med en avgift kan medföra ojämlika möjligheter att beviljas permanent uppehållstillstånd. Avgifterna som föreslås kan för den enskilde innebära en hög kostnad. Detta bedöms särskilt drabba kvinnor som inte är etablerade på arbetsmarknaden. Det kan leda till att särskilt kvinnor kan hamna i en beroendeställning gentemot sina män eller till att en redan existerande beroendeställning förstärks. En annan risk är att kvinnor riskerar att drabbas av så kallade inlåsnings effekter i ett system med tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Barnrättsperspektiv

Utredningen bedömer att förslagen står i överensstämmelse med barnkonventionen. Utredningens förslag bedöms, jämfört med att inte införa kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd, innebära en viss försämring för barn utifrån ett barnperspektiv.

Utredningens förslag innebär att kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd enbart ska gälla vuxna personer. Barn bedöms dock indirekt påverkas av de krav som ställs på deras föräldrar eller andra betydande vuxna personer i deras närhet.

Beslutsunderlag

Remissyttrande över SOU 2023:25 Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd

Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd, SOU 2023:25

Protokollsutdrag skickas till

Divisionschef Division Nära

Funktionsbrevlåda Utveckla Norrbotten

Justitiedepartementet

Stabschef

§ 151

EU-kommissionens förslag på förordning och direktiv om humanläkemedel

Dnr NLL-00778-2023

Regionstyrelsens beslut

Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslaget

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ställer sig huvudsakligen positiv till förslagen om ny europeisk läkemedelslagstiftning. Befrämjandet av forskning och utveckling samt ökad tillgänglighet av nya och befintliga läkemedel är angeläget för samhället och folkhälsan. Av stor vikt är även förbättrad miljöhänsyn samt bekämpning av läkemedelsresistenta mikroorganismer.

Sammanfattning

EU-kommissionen har lämnat ett förslag till ny europeisk läkemedelslagstiftning omfattande ett nytt direktiv och en ny förordning som föreslås ersätta befintlig lagstiftning. Utöver detta föreslås en rådsrekommendation om intensifierade åtgärder för att bekämpa antimikrobiell resistens. Målet är att förbättra förutsättningarna för utveckling av nya läkemedel samt gynna jämlik tillgång till läkemedel med särskilt fokus på läkemedel för sällsynta sjukdomar och antibiotika. I lagförslagen finns även åtgärder som ska främja hållbar miljö samt bekämpning av läkemedelsresistenta mikroorganismer.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

EU-kommissionens förslag på direktiv och förordning:

- Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel, och om upphävande av direktiv 2001/83/EG och direktiv 2009/35/EG (COM(2023) 192)

- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av unionsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och regler för Europeiska läkemedelsmyndigheten, och om ändring av förordning (EG) nr 1394/2007 och förordning (EU) nr 536/2014, samt om upphävande av förordning (EG) nr 726/2004, förordning (EG) nr 141/2000 och förordning (EG) nr 1901/2006 (COM(2023) 193)
- Regeringens faktapromemoria, 2022/23:FPM90
- Remissyttrande EU-kommissionens förslag på förordning och direktiv om humanläkemedel

Ärendet

Bakgrund

Lagstiftningen på läkemedelsområdet ska garantera förutsättningar för säkra och effektiva läkemedel till patienterna. Lagarna reglerar även grundläggande regler för läkemedelsmarknadens funktion, främjandet av en konkurrenskraftig läkemedelsindustri samt långsiktig hållbarhet för samhälle och miljö. Inför och efter ett användningsgodkännande för ett nytt läkemedel krävs omfattande forskning och vetenskaplig prövning samt säkerställande att läkemedlets nyttoeffekter överväger de biverkningar som kan uppstå vid användning. Utvecklingsprocessen är baserad på krav och föreskrifter från läkemedelsmyndigheterna, i sin tur baserat på lagstiftning. För att det långsiktiga och kostsamma utvecklingsarbetet att ta fram ett nytt läkemedel ska löna sig, finns ett lagstadgat patentskydd som medger minst tjugo års ensamrätt på marknaden. Utöver detta finns också idag även lagstadgat dataskydd som ger marknadsexklusivitet i upp till minst tio år.

Sedan Sveriges inträde i Europeiska unionen, har EU:s läkemedelslagstiftning utgjort en del av basen för våra lagar och föreskrifter. EU:s lagstiftning anses förenlig med Sveriges läkemedelslag och Läkemedelsverkets föreskrifter enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Nuvarande EU-lagstiftning är dock över tjugo år gammal och EU-kommissionen pekar nu, i föreliggande förslag, på en problembild som föranleder stort behov att modernisera. Det handlar bland annat om ojämlik, bristande och för långsam tillgång till nya läkemedel i Europa. Kommissionen menar att en alltför tung administrativ börda utgör en av grundorsakerna. Detta har bidragit till att läkemedelsforskning och utveckling, de senaste decennierna, alltmer omlokaliseras från Europa till andra världsdelar. Läkemedel som godkänns i EU når, till följd av ländernas olika införandesystem och läkemedelsindustrins prioriteringar, inte patienterna jämnt och tillräckligt snabbt i alla länder. Det råder också stora skillnader gällande hanteringen av icke tillgodosedda medicinska behov och införandet av läke-

medel för sällsynta sjukdomar. De höga priserna för nya angelägna läkemedel till dessa patientgrupper är en utmaning, då behovet av snabb tillgång ofta är stort.

Brister i långsiktig hållbarhet till följd av ökande antibiotikaresistens, negativ miljöpåverkan och höga läkemedelspriser behöver också hanteras. På senare år finns också ett behov av ökad uthållighet och redundans i läkemedelsförsörjningen, föranlett av covid-19-pandemin, det pågående kriget i Ukraina samt tilltagande inflation. Bristen på läkemedel pekas ut som ett växande problem med allvarliga konsekvenser för folkhälsa och samhälle.

Lagförslagen

Utifrån denna problembild offentliggjorde Kommissionen till Europaparlamentet, 26 april 2023, ett förslag till ny europeisk lagstiftning omfattande ett nytt direktiv (COM(2023)) och en ny förordning (COM(2023)), som föreslås ersätta befintlig läkemedelslagstiftning. Utöver detta föreslås en rådsrekommendation om intensifierade åtgärder inom Europeiska Unionen för att bekämpa antimikrobiell resistens ur en så kallad One Health-modell (COM(2023)).

Syftet med EU-kommissionens förslag till revidering av läkemedelslagstiftningen är att uppnå fem huvudmål:

1. Säkerställa att alla patienter i EU får snabb och rättvis tillgång till säkra och effektiva läkemedel till rimligt pris.
2. Förbättra försörjningstryggheten och säkerställa att patienter alltid har tillgång till läkemedel, oavsett var i EU de bor.
3. Erbjuder en attraktiv, innovations- och konkurrenskraftsvänlig miljö för forskning, utveckling och produktion av läkemedel i Europa.
4. Göra läkemedel mer miljömässigt hållbara.
5. Motverka antimikrobiell resistens med hjälp av en så kallad One Health-modell enligt vilket människors och djurs hälsa anses vara sammanlänkande med varandra och med miljön.

1. Säkerställa snabb och rättvis tillgång till säkra och effektiva läkemedel till rimligt pris

För att säkra snabb, jämlik tillgång till läkemedel inom hela EU föreslås åtgärder för att möjliggöra att nya läkemedel når patienterna snabbare och jämnt i alla EU-länder. Detta samtidigt som de nya läkemedlens effekt och säkerhet säkerställs. Det ska åstadkommas genom en omorganisation av den Europeiska Läkemedelsmyndigheten (EMA) som ska leda till effektivare införandeprocesser och digitalisering. Man vill även införa snabbspår för särskilt lovande läkemedel, utökad vetenskaplig rådgivning och möjlighet till

snabbare anpassning av regelverken, i särskilda fall, genom så kallade regulatoriska sandlådor. För att motverka för höga läkemedelspriser och kostnader föreslås också förbättrade möjligheter till priskonkurrens. Fokus läggs på att underlätta marknadsutträdet för kopior till originalläkemedel, så kallade generiska läkemedel och även biosimilarer. Detta föreslås ske genom förenklade processer för godkännande och möjlighet att genomföra jämförande studier på generika/biosimilarer under tiden som patentskyddet för originalläkemedlet gäller. Kommissionen föreslår även åtgärder för ökad insyn i läkemedelsföretagens finansiering, vilket anses underlätta medlemsländernas prispförhandling med företagen under ländernas godkännandeprocesser.

För att tillse att EU-länderna snabbt får tillgång till bra läkemedel läggs stor vikt vid lagstiftning som främjar regulatoriska och marknadsmässiga fördelar för läkemedelsföretagen. Omfattande förslag kring detta finns under rubriken ”Erbjuda attraktiv innovations- och konkurrenskraftig miljö för forskning, utveckling och produktion”.

2. Förbättra försörjningstryggheten och säkerställa att patienter alltid har tillgång till läkemedel

Kommissionen föreslår krav att berörda myndigheter på nationell nivå (Läkemedelsverket i Sverige) och EU-nivå (EMA) kontinuerligt ska ansvara för att övervaka läkemedelsbrister. Läkemedelsföretagen föreslås få utökade skyldigheter att samordnat rapportera om leveransbrister och presentera planer för hur bristsituationer ska hanteras och förebyggas. Alla parter i leveranskedjan föreslås utifrån sina förutsättningar få rättsliga skyldigheter att säkra tillgång till läkemedel. EMA föreslås ha den sammanhållande rollen att övervaka det nya systemet. Det föreslås också upprättas en lista över läkemedel där det saknas alternativ. EMA ansvarar för samordningen, tillsammans med varje lands läkemedelsmyndighet, för att säkra tillgången till läkemedlen på denna lista.

3. Erbjud en attraktiv, innovations- och konkurrenskraftsvänlig miljö för forskning, utveckling och produktion

EU-kommissionen vill med den nya lagstiftningen upprätthålla och stärka ställningen för läkemedelsindustrin inom EU. När en ny läkemedelssubstans tagits fram ansöker läkemedelsföretaget om ett patentskydd som varar i tjugofem år. Det kan också förlängas ytterligare upp till fem år om det tar extra lång tid att få läkemedlet godkänt. Från och med försäljningsgodkännandet på EU:s marknad ger läkemedelslagstiftningen idag ett extra tioårigt rättsligt dataskydd för innovativa läkemedel. Skyddet syftar till att stärka läkemedelsföretagets ensamrätt på marknaden. Dataskyddet kan dessutom förlängas med ytterligare ett år om läkemedlet godkänts för behandling av ytterligare ett sjukdomstillstånd. I nya lagförslaget föreslås visserligen den grundläggande tiden för möjlighet till ensamrätt kortas ned. Men om ett antal före-

slagna tilläggsregler uppfylls så kommer det att vara möjligt att få en förlängd tid för ensamrätt, som högst ända upp till tolv år. Föreslagna tilläggsregler består i att företaget ska lansera sitt läkemedel i alla EU-länder, att läkemedlet uppfyller ett tidigare ej mött medicinskt behov, att läkemedlet är godkänt för användning på barn samt att företaget jämfört sitt läkemedel mot etablerad behandling och inte bara jämfört effekt och biverkningar med placebobehandling.

För läkemedel mot sällsynta sjukdomar finns motsvarande regelverk som idag medger ensamrätt på marknaden i upp till tolv år. I det nya lagförslaget förlängs den lagstadgade dataskyddsperioden till tretton år om ovan beskrivna tilläggsregler uppfylls. I Europa definieras en diagnos som sällsynt om den förekommer hos högst fem på 10.000 personer. Kommissionen konstaterar att det finns flera tusen kända sällsynta sjukdomar, varav mer än 90 procent saknar behandlingsalternativ idag. Kommissionen föreslår att definitionen högst fem individer på 10.000 ska kvarstå, och att det införs särskilda underlättande bestämmelser för de särskilda läkemedel som kan möta ett stort, hittills inte tillgodosett, medicinskt behov.

Utöver ovanstående tilläggsregler, som förlänger markandsexklusiviteten för ett nytt läkemedel, tillkommer också ett förslag om en antibiotika-kupong eller voucher, som framgår under rubriken ”Motverka antimikrobiell resistens”. Antibiotika-kupongen föreslås ge ett extra års rättsligt dataskydd för de läkemedelsföretag som lyckas ta fram nya antimikrobiella läkemedel. Kupongen kan användas för att förlänga dataskyddet för valfritt läkemedel som ett företag försäljer, men den kan även säljas vidare till ett annat läkemedelsföretag som då kan förlänga dataskyddet för valfri produkt.

För att främja snabb tillgång till nya läkemedel föreslår EU-kommissionen också ett utökat vetenskapligt och regulatoriskt stöd för utveckling av särskilt lovande läkemedel. Det innebär bland annat påskyndade bedömningsprocesser och rådgivning för att möjliggöra snabbare godkännande. Gamla läkemedel utan patentskydd som visar lovande resultat på nya behandlingsområden föreslås också få ett utvecklat stöd inför godkännande av EMA. Vidare föreslås också lagstadgade möjligheter till påskyndad introduktion av nya läkemedel för att möta en allvarlig hälsokris.

4. Göra läkemedel mer miljömässigt hållbara

EU-kommissionen förslag till ny lagstiftning anpassas efter målen i den europeiska gröna given med mål att minimera läkemedlens miljöpåverkan i hela processen från tillverkning till användning. I syfte att motverka negativ miljöpåverkan föreslås utökad miljöriskbedömning, med krav på studier både före och efter godkännandet av nya läkemedel. Det ska bli möjligt att avslå godkännande om det visar sig att riskreducerande åtgärder inte är tillräckliga eller om läkemedelsföretaget inte lämnat in tillräcklig miljöbedöm-

ning. EMA föreslås ansvara för samordningen och upprättandet av en monografi med miljöegenskaper för alla läkemedel och särskilt miljöfarliga läkemedel ska vara receptbelagda.

En bipacksedel i pappersform ska, enligt gällande lagstiftning, medfölja varje läkemedelsförpackning. Där finns väsentlig information tänkt för användaren. Kommissionen föreslår att EU-länderna ska ha möjlighet att införa elektroniska bipacksedlar som ett komplement till pappers-bipacksedeln eller som enda alternativ. Vid behov ska det dock vara möjligt att lämna ut en pappers-bipacksedel.

5. Motverka antimikrobiell resistens

För att motverka den omfattade utvecklingen av resistens hos mikroorganismer mot antibiotika och andra antimikrobiella läkemedel, så ska bedömd risk för resistensutveckling ingå i den ovan föreslagna miljöriskbedömningen. Antibiotika ska alltid vara receptbelagda för att motverka onödig användning. Resistensutvecklingen sker oroväckande snabbt och många antibiotika tappar effekt och blir därmed oanvändbara. Detta, kombinerat med ofta stora utvecklingskostnader för nya läkemedel, gör att utveckling av antibiotika är mer riskfyllt för läkemedelsföretagens ekonomi. För att gynna läkemedelsföretag att satsa på utveckling av nya antimikrobiella läkemedel föreslås därför att under en 15-årsperiod införa ett försök med en överlåtningssbar kupong, så kallad voucher, som ska ge ett extra års rättsligt dataskydd för de läkemedelsföretag som lyckas ta fram nya antimikrobiella läkemedel. Kupongen kan användas för alla läkemedel som ett företag har på marknaden eller alternativt säljas vidare till ett annat företag som då kan förlänga sitt dataskydd för ett valfritt läkemedel.

Utöver detta lämnar kommissionen en rådsrekommendation med intensifierade åtgärder, för att bekämpa antimikrobiell resistens genom en så kallad One Health-modell. Modellen utgörs av en tvärsektoriell insats som omfattar både människors och djurs hälsa, miljö samt forskning och utbildning. Perspektivet är globalt och bygger på nationellt överenskomna handlingsplaner, övervaknings- och styrningsåtgärder med strategier för återhållsam användning av antibiotika och förebyggande samt alternativ behandling av infektionssjukdomar.

Konsekvenser

Enligt EU-kommissionens konsekvensanalys kommer reformen att medföra att fler nya läkemedel kommer att utvecklas och snabbare nå fler länder i Europa. Andelen av EU:s befolkning som får tillgång till läkemedel kommer öka från idag 65 till minst 80 procent. (s.100 del II). EU-ländernas patienter kommer att få tillgång till fler nya antibiotika och läkemedel för sjukdomar

som idag saknar behandlingsalternativ. Detta medför att folkhälsa och livskvalitet kommer att förbättras liksom miljöskydd och krisberedskap.

EU-kommissionen menar sammantaget att de tillkommande kostnaderna för den ökade samhällsnyttan fördelas jämnare mellan de olika intressenterna och att reformen består av kostnadseffektiva politiska åtgärder. Effektivare administration förutspås minska kostnaderna för läkemedelsmyndigheter och läkemedelsföretag. Effekterna på folkhälsan kommer att minska samhällets kostnader för undvikbara sjukhusvistelser och öppenvård. Den prognosticerade kostnadsökningen utifrån förslaget om antibiotika-kupong menar kommissionen måste ses utifrån det stora behovet av nya antibiotika. Kostnadsökningarna till följd av förslagen, som underlättar för nya läkemedel för sällsynta sjukdomar och sjukdomar hos barn, kompenseras av reformerna som medger snabbare inträde av generika och biosimilarer på marknaden.

Nuvarande EU-direktiv och EU-förordningar är anpassade till svensk rätt genom läkemedelslagen (2015:315) och ett antal författningar. EU-kommissionens förslag till lagändring kommer att innebära behov av uppdatering och anpassning av svensk läkemedelslagstiftning. Förändringarna påverkar företrädesvis Läkemedelsverkets och Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets arbete samt läkemedelsföretagens marknadsförutsättningar.

I regeringens faktapromemoria, 2022/23:FPM90, finns en kort konsekvensanalys baserat på lagförslagen som tyder på att regeringen ställer sig bakom de övergripande målen. Regeringen pekar särskilt på vikten av åtgärder mot den nu pågående bristen på läkemedel samt antimikrobiell resistens. Regeringen lyfter även fram vikten av miljöhänsyn i läkemedelstillverkningen samt förstärkningen av den europeiska läkemedelsindustrins konkurrenskraft och innovativa förmåga.

För Region Norrbottens del kommer EU-kommissionens förslag till lagändringar medföra konsekvenser på både lång och kort sikt. Att den nu rådande bristen på läkemedel möts upp utifrån ett europeiskt perspektiv kommer sannolikt att bidra till högre tillgänglighet och patientsäkerhet. Det föreslagna europeiska samarbetet kommer också att förbättra möjligheterna till rationell krisberedskap. Ökade satsningar på miljöhänsyn och bekämpande av multiresistenta mikroorganismer bidrar på längre sikt att förbättra nu rådande läge både för regionen och globalt. Ett komplicerat system av olika dataskydd kan nyttjas för att förlänga marknadsexklusivitet för läkemedel och därmed upprätthålla höga prisnivåer under lång tid. Risk finns därmed för fortsatt hög press på sjukvårdsbudgeten med påföljande undanträngningseffekter. Föreslagna regeländringar för att möta de ökande läkemedelskostnaderna är få och kommer sannolikt att ha en blygsam effekt i relation till de förlängda dataskydderna för marknadsexklusivitet.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan män och kvinnor

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet är uppenbart för barnets bästa.

Protokollsutdrag skickas till:

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sl@regeringskansliet.se

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschef Nära

Divisionschef Länssjukvård 1

Divisionschef Länssjukvård 2

Divisionschef Funktion

Divisionschef Psykiatri

§ 152

Regionstyrelsens internkontrollplan 2023

Dnr NLL-01023-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att fastställa regionstyrelsens internkontrollplan för 2023.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen anser det nödvändigt att fastställa regionstyrelsens internkontrollplan för 2023. Internkontrollplanen bidrar till säkerställande av en robust och utvecklande organisation som förebygger och hanterar risker i verksamheten.

Sammanfattning

Syftet med regionens interna kontroll är att främja en fungerande ledning av Region Norrbottens verksamhet genom att förebygga och hantera risker, dra fördelar av möjligheter och starka sidor, kontinuerligt utveckla verksamheten samt utvärdera verksamhetens resultat.

På grund av resursbrist har fastställande av internkontrollplanen för 2023 inte kunnat genomföras enligt avsedd tidsplan. Den ursprungliga avsikten var att internkontrollplanen skulle beslutas av regionstyrelsen senast i februari 2023. Internkontrollplanen för 2023 fastställs därför parallellt med upprättandet av internkontrollplanen för 2024.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens internkontrollplan 2023

Ärendet

Intern kontroll

Internkontrollarbetet ska säkerställa att:

- Fastställda mål i budget och verksamhetsplan uppfylls.
- Tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera följs på ett tillfredsställande sätt.
- Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv med väl dokumenterade system och rutiner för styrning.
- Rättvisande redovisning, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Skydd mot förluster eller förstörelse av tillgångar.
- Eliminering eller upptäckt av allvarliga fel.
- Ge underlag för kontinuerliga förbättringar.
- Säker och hållbart bedriven verksamhet.

Kontrollaktiviteter i de operativa verksamheterna är grundstenen i den interna kontrollen. Kontrollaktiviteter ska byggas in i de ordinarie verksamhetsprocesserna, antingen via manuella rutiner eller systemstöd. Inventering av styrdokument är också en del av det löpande internkontrollarbetet.

Styrelse/nämnd beslutar dessutom om ett antal kontrollmoment (direktåtgärder som ska verkställas under året. Dessa samlas i årliga internkontrollplaner. Kontrollmomenten kan vara preventiva eller utgöras av efterhandskontroller och vara resultat- eller rutinorienterade.

Som utgångspunkt för regionstyrelsens arbete med internkontroll genomförs varje år en riskanalys. En risk är en händelse som om den inträffar påverkar organisationens förutsättningar att uppnå god internkontroll. Riskanalysen genomförs i flera steg där risker identifieras, värderas och hanteras.

Identifiering görs av de risker som finns i processerna. Riskerna kopplas sedan mot de olika risktyperna:

- Korruptionsrisk
- Inneboende risk
- Affärsrisk/Verksamhetsrisk
- Förvaltningsrisk

Den bedömda sannolikheten och konsekvensen genererar ett riskvärde.

Bakgrund till Internkontrollplan 2023

Internkontrollplanen för 2023 har inte kunnat upprättas enligt avsedd tidplan. Avsikten var att planen skulle varit beslutad av regionstyrelsen i december 2022 eller senast i februari 2023. Information om detta har presenterats i regiondirektörens rapport (RD-rapporten) den 16 mars 2023 och 13 juni 2023.

Av rapporteringen i RD- rapporten framgår att funktionen som arbetat med internkontroll, liksom den chefsbefattning som ansvarat för internkontrollarbetet, togs bort i samband med omställningen. Avsikten från dåvarande regiondirektör var att i stället inrätta en enhet för internrevision direkt underställd regiondirektören. Meningen var att detta skulle ske under 2022 och initiala förberedelser gjordes också av dåvarande regiondirektör under inledningen av 2022. Inrättningen fullföljdes dock inte varför ansvaret stannat kvar på ekonomiavdelningen, men utan dedikerade resurser eller kompetenser.

Det arbete som ändå genomförts under 2022 och 2023, exempelvis i samband med del- eller helårsuppföljning av 2022 års internkontrollplan, har skett genom ökad arbetsbelastning och att andra arbetsuppgifter nedprioriterats. Resultatet är dock att tillräcklig tid inte kunnat frigöras för det systematiska internkontrollarbetet samt för att färdigställa en internkontrollplan för 2023. Den interna kontrollen i regionen har inte upphört. Däremot har det systematiska arbetet med riskbedömningar och kontrollplaner inte kunnat uppdateras, vilket först på sikt kommer att påverka kvaliteten på den operativa interna kontrollen med ökad risk för att brister uppstår.

I samband med arbetet med internkontrollplanen för 2022 gjordes under dåvarande regiondirektörens styrning en omarbetning av internkontrollplanens upplägg med förändrad ambitionsnivå. Denna ambitionsnivå har inte kunnat stödjas i genomförandet på grund av ovan beskrivna resursbrist. Riskbedömningar inför 2022 års internkontrollplan gjordes inom samtliga säkerhetsområden men har alltså inte kunnat genomföras för 2023.

Arbete har genomförts för att inom ramen för tillgängliga resurser genomföra riskbedömningar och att färdigställa en internkontrollplan för 2023 parallellt med en internkontrollplan för 2024. Ambitionen har varit att regionstyrelsen skulle kunna besluta om en internkontrollplan för 2023 i september 2023 samt en internkontrollplan för 2024 i december 2023. Regiondirektören har även med anledning av resursbristen beslutat att resurserna för arbetet med intern kontroll ska återskapas.

Internkontrollplan 2023

Framtagande av internkontrollplan 2023 har gjorts av regiondirektörens avdelningar.

Jämställdhetsperspektiv

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv finns med i allt beslutsfattande – från förslag till genomförande och utvärdering. Regionens interna kontroll innefattar bland annat kontroll av att jämställdhetsperspektivet inkluderas i samband Region Norrbottens politiska beslutsfattande.

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet är uppenbart för barnets bästa. Barnrättsperspektivet ska finnas med i allt beslutsfattande – från förslag till genomförande och utvärdering. Regionens interna kontroll innefattar bland annat kontroll av att barnrättsperspektivet inkluderas i samband Region Norrbottens politiska beslutsfattande.

Protokollsutdrag skickas till:

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer

§ 153

Regionstyrelsens sammanträdesdagar 2024

Dnr NLL-00795-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att fastställa sammanträdesdagar för 2024.

Ärendets behandling under sammanträdet

Camilla Friberg (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

Enligt regionstyrelsens reglemente ska tid och plats för sammanträden fastställas i en årlig plan. Ordföranden får ändra tidpunkten för eller ställa in sammanträde.

Följande sammanträdesdagar för regionstyrelsen 2024 föreslås:

- Onsdag 7 februari
- Tisdag 12 mars
- Onsdag 10 april
- Tisdag 14 maj
- Tisdag 4 juni
- Onsdag 11 september
- Torsdag 10 oktober
- Tisdag 12 november
- Tisdag 12 december

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barn.

Protokollsutdrag skickas till

Regiondirektör

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer

§ 154

Regionfullmäktiges sammanträdes- och utbildningsdagar 2024

Dnr NLL-00796-023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att fastställa sammanträdes- och utbildningsdagar 2024.

Sammanfattning

Enligt regionfullmäktiges arbetsordning håller regionfullmäktige ordinarie sammanträde normalt fem gånger per år. Dagarna för sammanträdena bestämmer fullmäktige för varje år.

Ärendet

Regionfullmäktige sammanträder normalt i Regionhusets sessionssal i Luleå. Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats inom länet för visst sammanträde.

Sammanträde ska också hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Följande sammanträdesdagar för regionfullmäktige 2024 föreslås:

- Onsdag 21 februari
- Onsdag 24 april, i Kiruna
- Onsdag-torsdag 19-20 juni
- Onsdag 23 oktober
- Onsdag-torsdag 20-21 november

Följande utbildningsdagar för regionfullmäktige 2024 föreslås:

- Torsdag 22 februari
- Torsdag 25 april
- Torsdag 24 oktober

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barn.

Protokollsutdrag skickas till

Regiondirektör

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer

§ 155

Val förrättade av regionstyrelsen 2023-09-13

Dnr NLL-00961-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att utse ledamöter och ersättare enligt nedan.

Ärendet

Förteckning över aktuella val med nomineringar enligt nedan.

Botniska korridoren

Tjänstgöringsperiod 2023-04-01 – 2027-03-31

	Ersättare
1	Ellinor Sandlund (M)

Jämställdhetsperspektiv

Bedömning utifrån jämställdhetsperspektiv appliceras ej för valärenden.

Barnrättsperspektiv

Bedömning utifrån barnrättsperspektiv appliceras ej för valärenden.

Protokollsutdrag skickas till

Botniska korridoren

§ 156

Förstudie angående skyddsutrustning

Dnr NLL-00501-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att, med anledning av synpunkterna i förstudien, vidta åtgärder samt att till regionstyrelsen återrapportera vidtagna åtgärder.
2. Återrapportering av vidtagna åtgärder sker till regionstyrelsen senast 31 januari 2024.
3. lägga förstudien till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen välkomnar revisionens förstudie angående skyddsutrustning. De förbättringsområden som revisionen har identifierat beaktas i regionens fortsatta arbete.

Ärendets behandling under sammanträdet

Camilla Friberg (S) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

PWC har på uppdrag av de förtroendevalda revisionerna i Region Norrbotten genomfört en förstudie angående skyddsutrustning. Syftet med granskningen har varit att översiktligt kartlägga hur Region Norrbotten, med anledning av pandemin, hanterat införskaffandet av skyddsutrustning samt ta ställning till att genomföra en eventuellt fördjupad granskning.

Revisorernas iakttagelser indikerar att det saknas en tillräcklig styrning och intern kontroll avseende hantering samt införskaffande och uppbyggnad av lager av skyddsutrustning. Revisorerna lämnar följande rekommendation till regionstyrelsen:

- Säkerställa en tydlig styrning och intern kontroll inom området.

Regiondirektörens kommentar

Regionstyrelsen delar ståndpunkterna och avser följa de rekommendationer som framförts. Region Norrbotten bygger för närvarande upp beredskapsorganisationen och i det arbetet ingår bland annat tillgång till nödvändig skyddsutrustning. Region Norrbottens målsättning är att under 2023 ta fram en tydlig regional styrning och intern kontroll inom området.

Jämställdhetsperspektiv

Arbetsmiljöverkets officiella statistik visar att kvinnor i högre grad anmäler att de blir sjuka av sina arbeten medan män oftare drabbas av olyckor med sjukfrånvaro och dödsfall på jobbet. Vid inköp av exempelvis skyddsutrustning ska ett jämställdhetsperspektiv tas i beaktande. Hänsyn ska tas till vem som ska använda utrustningen och i vilken utsträckning.

Barnrättsperspektiv

Covid-19-pandemin visade att det finns brister när det gäller det barnrättsliga perspektivet inom krisberedskap och totalförsvar. Barn påverkas av sjukdomen men framför allt av de åtgärder som vidtogs för att minska smittspridningen. De lärdomar som dras av pandemin kommer vara avgörande för hur framtida samhällskriser hanteras.

Beslutsunderlag

Förstudie angående skyddsutrustning.

Skrivelse Förstudie avseende införskaffande av skyddsutrustning.

Protokollsutdrag skickas till

Regionens förtroendevalda revisorer

Regiondirektör

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Stabschef

Säkerhetschef

§ 157

Revisionsrapport Enligt lag om insyn i vissa finansiella förbindelser

Dnr NLL-00957-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Sammanfattning

Revisorernas granskning av Tranparensbokslut Folk tandvård 2022 visar att regionen till stora delar verkat för att skapa konkurrensneutralitet inom Folk tandvården gentemot privata aktörer.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens protokoll 2023-09-13

Ärendet

Bakgrund

Enligt Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera ska regionens revisorer för varje räkenskapsår översiktligt granska om redovisningen har fullgjorts i enlighet med bestämmelserna i denna lag samt upprätta en rapport över granskningen. Lagens intention är att säkerställa tillgången till ekonomisk information för att motverka konkurrensbegränsningar. Den verksamhet inom Region Norrbotten som skulle kunna vara aktuell för särredovisning enligt lagen är vuxentandvården.

Revisorernas granskning visar att Region Norrbotten för 2022 har presenterat en särredovisning som antagits på regionstyrelsens sammanträde den 10 maj 2023. Av redovisningen framgår att resultatet för den konkurrensutsatta verksamheten är negativt med -17,4 mnkr för år 2022. Styrelsen bedömer, i samband med godkännandet av redovisningen, att verksamheten inte är konkurrensbegränsande. På grund av bristen på klinisk personal är folk tandvården beroende av privata aktörer för att tillhandahålla tandvård till länets medborgare. Revisorernas granskning visar att regionen till stora delar verkat för att skapa konkurrensneutralitet inom Folk tandvården gentemot privata aktörer.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett barnrättsperspektiv.

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens förtroendevalda revisorer
Ekonomidirektör

§ 158

Revisionsrapport Granskning god ekonomisk hushållning 2022

Dnr NLL-00607-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Sammanfattning

Revisorerna har granskat regionens årsredovisning för 2022. Bedömningen är att årets utfall uppfyller regionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning samt att utfallet delvis är förenligt med verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning. Sammantaget bedöms regionen ha en delvis god hushållning.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Granskning god ekonomisk hushållning RN-22

Skrivelse Granskning av god ekonomisk hushållning RN-22

Ärendet

Bakgrund

Regionen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning. I årsredovisningen för 2022 bedöms de finansiella målen vara uppfyllda och att målen för verksamheten är delvis uppfyllda. Syftet med revisorernas granskning har varit att bedöma om regionens resultat är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Revisorernas bedömning

Under revisorernas granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger revisorerna anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2022, samt de nya finansiella mål som fastställts under året.

Det har vid granskningen av årsredovisningens återrapportering inte heller framkommit några omständigheter som ger revisorerna anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2022. Inga rekommendationer föreslås av revisorerna.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett barnrättsperspektiv.

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens förtroendevalda revisorer
Ekonomidirektör

§ 159

Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2022

Dnr NLL-00606-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Sammanfattning

Revisorerna har granskat regionens årsredovisning. Bedömningen är att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen samt att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade enligt god redovisningssed. Noterna uppfyller till övervägande del kraven enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Granskning av årsredovisning RN-22

Skrivelse Granskning av årsredovisning RN-22

Ärendet

Bakgrund

Revisorerna har granskat regionens årsredovisning. Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionens årsredovisning är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Bedömningen är att årsredovisningen regionstyrelsen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen och att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade enligt god redovisningssed. Noterna uppfyller till övervägande del kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendation. Avvikelse finns i not 18 och 21 avseende pensioner. Regionen ska i kommande årsredovisningar anpassa innehållet enligt gällande lag och god sed.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett barnrättsperspektiv.

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens förtroendevalda revisorer
Ekonomidirektör

§ 160

Revisionsrapport Uppföljande granskning av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Dnr NLL-00504-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa att åtgärder vidtas för att genomföra insatser utifrån revisionens rekommendationer.
2. Återrapportera föreslagna åtgärder till regionstyrelsen senast 7 december 2023.
3. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen har tagit del av revisorernas granskning av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Styrelsen delar revisorernas bedömning och instämmer i rekommendationerna gällande behovet av fortsatt uppföljning och kontroll av att identifierade brister och åtgärder genomförs. Att slutföra arbetet med införandet av ledningssystemet bör som revisorerna rekommenderar prioriteras framgent, men hur detta ska genomföras kan behöva utvärderas på nytt.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten genomfört en samlad uppföljande granskning av tre tidigare revisionsgranskningar från 2019–2021.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån tidigare granskning. Den samlade bedömningen är att regionstyrelsen inte helt bedrivit arbetet för att utveckla verksamheten samt åtgärdat konstaterade brister på ett ändamålsenligt sätt. Revisorerna påpekar även att regionstyrelsen inte helt har en tillräcklig intern kontroll för området.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Uppföljande granskning av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Skrivelse Granskning av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Ärendet

Samlad bedömning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar. Den samlade bedömningen är att:

- Regionstyrelsen **inte helt** bedrivit arbetet för att utveckla verksamheter-
na samt åtgärdat konstaterade brister på ett ändamålsenligt sätt.
- Regionstyrelsen **inte helt** har en tillräcklig intern kontroll för områdena.

Resultat och kvarstående åtgärdsbehov

Utifrån genomförd granskning konstateras att revisorernas tidigare synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av regionstyrelsen. Revisorerna bedömer dock inte att regionstyrelsen utifrån granskning av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har säkerställt att åtgärder vidtagits utifrån revisionens identifierade brister och förslag till förbättringar.

Vidare bedöms regionstyrelsen inte i tillräcklig omfattning följt upp att fattade beslut om att utveckla och implementera ledningssystemet genomförts.

Revisorerna ser det som problematiskt att utvecklingen av regionstyrelsens beslut om åtgärder den 7 juni 2017 (§ 135) inte visat några effekter i verksamheten år 2022. Arbetet med internkontrollplanen bedöms inte heller i tillräcklig omfattning bidra till utvecklingen av ledningssystemet.

Revisionens rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Regionstyrelsen behöver säkerställa att det sker en fortsatt uppföljning och kontroll av att identifierade brister och åtgärder genomförs.
- Regionstyrelsen behöver särskilt säkerställa att arbetet med införandet av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete slutförs.

Regionens kommentarer

Regionens arbete med att implementera kvalitetsledningssystemet har inte genomförts på det sätt som ursprungligen planerats. Orsaken är dels att arbetet pausades av dåvarande regiondirektör 2022 och därefter inte har prioriterats, dels en personalomsättning som medfört både kompetens- och kapacitetsförluster som inte kunnat ersättas förrän våren 2023. Att upphandla personal har inte varit ett alternativ. Tjänsten har efter misslyckade rekryteringsförsök omdefinierats med ny befattningsbenämning och förändrade kompetenskrav. Från och med april 2023 är arbetet återupptaget och personal tillgänglig.

Arbetet har trots detta inte stått helt stilla. Ett betydande antal verksamheter nyttjar idag det it-baserade ledningssystemet, men den återrapportering som skedde till regionstyrelsen i regiondirektörens rapport i september 2022 (att uppdraget var genomfört) var inte helt korrekt. Det är oklart varför återrapporteringen skett på det sätt som den gjort. Under 2021-2022 har antalet verksamheter som nyttjar funktionen också ökat och uppdateringar pågår löpande. Det är framförallt lednings- och stödverksamheterna som nyttjar systemet. Inom vårdverksamheterna är det folktandvården som nyttjar systemet.

De ledningsfunktioner som idag finns i ledningssystemet omfattar:

- processer för beredning
- demokrati och insyn
- dokumentstyrning
- kunskapsstyrning
- planering, uppföljning och kontroll
- samverkan
- samtliga 14 säkerhetsområden
- förbättring och förnyelse

Därutöver finns författningssamlingar och organisationsbeskrivningar. Det är en tillväxt jämfört med 2020 och samtliga 14 säkerhetsområden återfinns idag i ledningssystemet. Riskbedömningar inför 2022 års internkontrollplan gjordes inom samtliga säkerhetsområden. I samband med den omarbetning av internkontrollplanen för 2022, som gjordes med anledning av återremissen från regionstyrelsen i december 2021, gavs dock alla säkerhetsområden inte ett eget utrymme.

De stödverksamheter som idag finns i ledningssystemet omfattar:

- processer för arkiv och registratur
- dataskyddsombud

- ekonomi
- KPP
- fastigheter och lokaler
- HR/personal
- inköp
- IT/MT
- kommunikation
- myndighetsredovisning
- miljö samt 12 stycken servicerutiner

Även detta är en tillväxt jämfört med 2020. De kärnverksamheter som idag finns i ledningssystemet omfattar folktandvården samt forskning och utbildning, vilket är likvärdigt med 2020. Vårdverksamheterna, förutom folktandvården, nyttjar inte ledningssystemet. Systemlösningen är inte heller väl känd i vården, men det betyder dock inte att vården saknar ledningsstöd.

Dagens systemlösningar är spridda på olika plattformar, men om de svarar mot kraven i SOSFS 2011:9 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete) är inte känt. Regionen är skyldig att tillhandahålla ett sammanhållet ledningssystem för hela organisationen, men ansvaret är delat. Att tillhandahålla ett it-verktyg för ledningssystemsfunktionalitet är ett ansvar för stödverksamheterna, men att nyttja det är ett ansvar för verksamheterna och hur ledningsarbetet ska struktureras är ytterst ett ledningsansvar.

Arbetet som gjordes inför det rambeslut som togs 2017, om införande av ett ledningssystem, behöver med anledning av de stora förändringar som skett inom regionen sedan 2020 utvärderas på nytt. Inledningsvis måste därför regionens system för ledning och styrning definieras. En stor utmaning i det fortsatta arbetet omfattar dels hur ansvaret för ledningssystemet ska struktureras och implementeras i vårdverksamheterna, dels hur det ska kunna genomföras parallellt med införandet av det nya vårdinformationssystemet Cosmic.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte granskning ur ett barnrättsperspektiv.

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens förtroendevalda revisorer
Ekonomidirektör

Regiondirektör
Hälso- och sjukvårdsdirektör

§ 161

Revisionsrapport Granskning av pension hantering och redovisning

Dnr NLL-00506-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

- Ge regiondirektören i uppdrag att:
 - Utreda vilka möjligheter som finns att utveckla de befintliga rutinmässiga kontrollerna av årsfakturan från KPA.
 - Genomföra övriga rekommendationer under 2023.
- Åtterrapporering sker i regiondirektörens rapport senast 10 april 2024.
- Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen har tagit del av revisorernas granskning av pensionshantering och redovisning. Styrelsen delar regiondirektörens bedömning av åtgärder till följd av granskningen.

Sammanfattning

Revisorerna har granskat regionens pensionshantering och redovisning. Bedömningen är att regionstyrelsen i allt väsentligt har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag, samt att redovisningen av pensionsåtagandet i allt väsentligt sker i enlighet med lagstiftning och rekommendationer. Vad gäller regionstyrelsens interna kontroll är rekommendationen att rutinbeskrivningar kompletteras vad gäller roller och ansvar samt kontroller och avstämningar.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Granskning av pensionshantering och redovisning
Skrivelse Granskning av pensionshantering och redovisning

Ärendet

Bakgrund

Revisorerna har granskat om styrelsen har utfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt med tillräckligt intern kontroll. Granskningar har omfattat styrelsens åtgärder för att styra, följa upp, vidta åtgärder, kontrollera samt rapportera till Regionfullmäktige.

Den samlade bedömningen är att:

- Regionstyrelsen i allt väsentligt har ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag.
- Regionstyrelsens interna kontroll i sammanhanget är inte helt tillräcklig.
- Redovisningen av pensionsåtagandet i allt väsentligt sker i enlighet med lagstiftning (LKBR) samt rekommendationerna i RKR. Revisorernas rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendation till regionstyrelsen:

4. Att regionstyrelsen genom styrning tillser att utöka befintliga rutinbeskrivningar med en tydligare rollfördelning och ansvarsfördelning över de olika ansvarsområdena när ordinarie befattningshavare ej finns tillgänglig att utföra sina arbetsuppgifter.
5. Att regionstyrelsen genom styrning tillser att skriftliga rutinbeskrivningar upprättas avseende de avstämningar och kontroller som sker inom regionen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse.
6. Att regionstyrelsen genom styrning tillser att det införs rutinmässiga tester av pensionsgrundande lön enligt lönesystemet jämfört med fakturaspecifikation gällande årsfakturan från KPA.
7. Att regionstyrelsen säkerställer att redovisningen av regionens pensionsåtaganden i not i årsredovisningen sker i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR.

Regiondirektörens kommentarer

Under 2023 ska det utredas vilka möjligheter som finns att utveckla de befintliga rutinmässiga kontrollerna av årsfakturan från KPA. Övriga rekommendationer kommer att genomföras under 2023.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett barnrättsperspektiv.

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens förtroendevalda revisorer

Ekonomidirektör

Divisionschef Regionstöd

§ 162

Revisionsrapport Uppföljande granskning av folktandvården och missbruksvården

Dnr NLL-00515-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar med hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till beslut i beaktning att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa att åtgärder vidtas för att genomföra insatser utifrån revisionens rekommendationer.
2. Återrapportera föreslagna åtgärder till regionstyrelsen 12 mars 2024.
3. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser positivt på att revisionens uppföljande granskning visar att förbättringar skett inom de flesta frågorna inom granskningsområdena. Revisionsrapporten lyfter dock ett antal viktiga utvecklingsområden för regionstyrelsen att följa upp.

Regionstyrelsen arbetar aktivt för att använda revisionsgranskningarna som underlag för aktiva beslut och ändamålsenlig styrning för verksamheterna.

Ärendets behandling under sammanträdet

Johannes Sundelin (S) föreslår bifalla liggande förslag

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten genomfört en samlad uppföljande granskning av tre tidigare revisionsgranskningar från 2019–2021.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån tidigare granskning. Den samlade bedömningen är att regionstyrelsen inte helt bedrivit arbetet för att utveckla verksamheten samt åtgärdat konstaterade brister på ett ändamålsenligt sätt. Revisorerna

påpekar även att regionstyrelsen inte helt har en tillräcklig intern kontroll för området.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, tillika tandvårdsnämnden, ansvarar för regionens arbete med omställningen till nära vård samt primärvård och tandvård. Nämnden ansvarar för regionens arbete med primärvård och tandvård undantaget beställning av Vårdval primärvård och tandvård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har lämnat en del förslag till beslut vilket framgår av nämnden beslut den 4 september. Styrelsen föreslås besluta att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att säkerställa att åtgärder vidtas för att genomföra insatser utifrån revisionens rekommendationer.
2. Åtterraportera föreslagna åtgärder till regionstyrelsen under första kvartalet 2024.
3. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning av jämställdhetsperspektivet.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning av barnrättsperspektivet.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2023-09-04 § 66 - Revisionsrapport Uppföljande granskning av folktandvården och missbruksvården

Skrivelse Uppföljande granskning Folktandvården och missbruksvården

Revisionsrapport Samlad uppföljande granskning

Protokollsutdrag skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschef division Psykiatri

Divisionschef division Nära

§ 163

Revisionsrapport Granskning av inköp och upphandling

Dnr NLL-00622-2023

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att ge regiondirektören i uppdrag att:

1. Säkerställa att rutiner och anvisningar på området är kända i berörda verksamheter.
2. Säkerställa att det inte sker otillåtna direktupphandlingar i regionen
3. Säkerställa att samtliga direktupphandlingar över 100 000 SEK dokumenteras i enlighet med riktlinjer och lagstiftning.
4. Löpande följa upp inköps- och upphandlingsverksamheten inom Region Norrbottens verksamheter.
5. Säkerställa att fakturering sker i enlighet med avtalade priser.
6. Återrapportera uppdragen till regionstyrelsen 12 mars 2023.
7. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser positivt på revisorernas granskning som lyfter ett antal viktiga utvecklingsområden att följa upp. Av särskild vikt är att regelefterlevnad och arbetssätt vid direktupphandlingar och fakturering förbättras. Detta för att öka kontrollen och styrningen av inköps- och upphandlingsverksamheten inom regionen.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer genomfört en granskning av inköp och upphandling. Granskningens syfte var att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende regionens inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning är revisorernas samlade bedömning att regionstyrelsen inte helt säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Ärendet

Revisionsfrågor

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för inköp, upphandling och försäljning och efterlevs dem?

2. Finns ramavtal med leverantörer som täcker verksamhetens behov?
3. Finns rutiner och processer för att säkerställa avtalstrohet?
4. Finns fungerande nyckelkontroller med tillhörande kontrollaktiviteter för att följa upp att genomförda inköp görs i enlighet med lagstiftning, upphandlade avtal och regionens riktlinjer?
5. Sker en tillräcklig uppföljning av inköp- och upphandling?

Revisorerna bedömer att fråga 2 kan besvaras som fullt ut uppfyllt, medan övriga frågor bedöms delvis uppfyllda.

Samlad bedömning

Efter genomförd granskning är revisionens samlade bedömning att regionstyrelsen inte *helt har* säkerställt tillräcklig intern kontroll.

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnar revisionen följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Säkerställa att det inte sker otillåtna direktupphandlingar i regionen
- Säkerställa att samtliga direktupphandlingar över 100 000 SEK dokumenteras i enlighet med riktlinjer och lagstiftning
- Löpande följa upp inköp- och upphandlingsverksamheten
- Säkerställa att fakturering sker i enlighet med avtalade priser

Region Norrbottens kommentarer

Regionstyrelsen har tagit del av revisionens slutsatser och rekommendationer. Nedan beskrivs pågående och planerade arbeten för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll gällande inköp och upphandling enligt revisionens rekommendationer.

Säkerställa att det inte sker otillåtna direktupphandlingar i regionen

Revisorernas granskning visar att Region Norrbotten har gedigna och tydliga rutiner och anvisningar som är lättillgängliga, men att efterlevnaden i vissa fall fallerar.

I regionens ledningssystem finns styrande och stödjande dokumentation samlat avseende inköp, däribland *anvisning för direktupphandling*.

VO Inköp och upphandling kommer att genomföra ytterligare kommunikationsinsatser för att säkerställa att anvisningen är känd inom organisationen samt genomföra stickprovskontroller gällande de direktupphandlingar som genomförs ute i verksamheterna.

Säkerställa att samtliga direktupphandlingar över 100 000 SEK dokumenteras i enlighet med riktlinjer och lagstiftning

Revisorernas granskning visar att Region Norrbotten har gedigna och tydliga rutiner och anvisningar som är lättillgängliga.

I regionens ledningssystem finns styrande och stödjande dokumentation samlad avseende inköp, däribland *anvisning för direktupphandling*.

I anvisningen framgår att direktupphandlingar över 100 000 SEK ska gå via VO Inköp och upphandling. I samtliga fall där revisionen granskat direktupphandlingar som skett enligt anvisningen (via VO Inköp och upphandling) har befintliga rutiner och lagkrav som hänvisar till krav på dokumentation för direktupphandling efterlevts.

För att öka följsamheten till lagstiftning och regelverk behöver arbetet inriktas på att säkerställa förbättrade arbetssätt vid direktupphandlingar i övriga berörda verksamheter.

VO Inköp och upphandling kommer att genomföra ytterligare kommunikationsinsatser för att säkerställa att anvisningen är känd inom organisationen.

Löpande följa upp inköp- och upphandlingsverksamheten

Vid löpande uppföljning av Region Norrbottens inköp och upphandling är det viktigt att beakta att gällande anvisningar, styrande dokument och rutiner efterföljs då delar av Regionens inköp sker direkt från verksamheterna.

VO Inköp och Upphandling kommer att se över möjligheterna till utökat systemstöd för att säkerställa uppföljning inom området.

Region Norrbotten ska säkerställa att rutiner, anvisningar samt roller och ansvar inom Region Norrbotten är kända och efterlevs. VO Inköp och Upphandling kommer att löpande ge utbildning för avtalsägare i syfte att säkerställa att anvisningar och rutiner efterlevs.

Säkerställa att fakturering sker i enlighet med avtalade priser

Revisionen utförde stickprov för att kontrollera om fakturering skett enligt avtal. Resultatet visade att regionen fakturerade avtalat pris i fyra av tio kontrollerade avtal.

I ledningssystemet finns dokumentet *Roller och ansvarsfördelning under upphandlingsprocess och avtalsförvaltning*. Där framgår att samtliga upphandlade avtal ska ha en avtalsägare. Avtalsägaren är den divisionschef eller avdelningsdirektör vars verksamhet utgör användaren av ett avtal och divisionen/avdelningen tillika har budget för inköp av varorna eller tjänsten.

Utöver det har VO Inköp och upphandling tillsatt en ny funktion i form av avtalsförvaltare.

Avtalsförvaltaren har till uppgift att löpande följa upp och säkerställa att avtal som ligger i förvaltning efterlevs avseende avtalsvillkor och priser. Resultaten kommer att kommuniceras till avtalsägare samt leverantörer.

I avtalen finns avtalsvillkor beskrivna med hänvisning till fakturering i enlighet med NLL+.

Det är viktigt att samtliga verksamheter som konterar fakturor ansvarar för att säkerställa att fakturering sker enligt avtalsvillkor och i enlighet med avtalade priser.

Jämställdhetsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Revisionsrapporten innefattar inte en granskning ur ett jämställdhetsperspektiv.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Granskning av inköp och upphandling

Revisionens skrivelse Granskning av inköp och upphandling

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschefer